BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

kitle

YIL: 13 ARALIK 1986 SAYI: 302

Türk-İş Kongresi Yaklaşırken:

Sendikal Birliğin Gözetilmesi Esastır

Türk-İş kongresi arifesinde, basında, bir kısım bağımsız sendikaların bir koordinasyon komitesi oluşturdukları ve "DİSK ilkeleri etrafında ortaklaşa bir politika" izleyecekleri mealinde haberler çıktı. Daha sonra, sözkonusu haberlerde ismi geçen sendikalardan bazıları böyle bir girişimle ilgileri olmadığını açıkladılar.

Girişim, bazı sendikacıların yeni bir konfederasyon peşinde oldukları izlenimini veriyor. Bu arada DİSK'in adının kullanılması hem bu izlenimi kuvvetlendiriyor, hem de "acaba yeni bir DİSK mi?" sorusunu akla getiriyor. Bu nedenle konunun üzerinde durmakta fayda var.

İlk akla gelen soru, bu girişimin neden Türk-İş kongresinden sonra, kongre sonuçlarını da değerlendirilerek başlatılmadığı, aksine kongrenin hemen arifesinde adeta yangından mal kaçırırcasına tezgâhlandığı. Galiba hesap şu:

"Kongrede muhalefetin başarılı olması imkânsız. Ş.Yılmaz ve ekibi yine başta kalacaklar. Azınlıkta kalan muhalefet Türk-İş içinde kalmanın faydasız olduğu sonucuna varacak. Bunun üzerine bir kısım sendikalar Türk-İş'ten ayrılıp ayrı bir konfederasyon oluşturmaktan başka çare kalmadığına karar verecekler. Öyleyse biz şimdiden 'yeni bir DİSK' oluşturulmasının ilk adımlarını atarsak hem yeni konfederasyonun başını çekmiş oluruz, hem de Türk-İş'ten ayrılacak olan sendikaların eli bize mahkûm olur."

Bu, bizim edindiğimiz izlenim. "Hesap" tam böyle olmayabilir. Ama farketmez. Çünkü Türkiye bir DİSK deneyini yaşamıştır. Bu nedenle "ikinci bir DİSK"in en azından *tasavvur* edilmesi pekâlâ mümkündür.

Üstelik böylesi bir "tasavvur"un maddi-toplumsal şartları da vardır. DİSK 12 Eylül 1980 öncesinin gelişen ve büyüyen, Türk-İş'i gerileten, köşeye sıkıştıran örgütüdür. İşçi sınıfının sendikal birliğinin DİSK çatısı altında gerçekleşmesi hedeflenmektedir ve bunun sağlanacağı inancı yaygındır. Ama Cunta'nın DİSK'e saldırısı, durumu *fiilen* değiştirmiştir. Bu şartlarda, sendikasız ve sendikacısız kalan işçiler için sendikal mücadeleyi en verimli olarak sürdürebilmenin yolu, "Türk-İş'e giderek orada DİSK'in sınıf sendikacılığı ilkesini yaşatmak" şeklinde kendini dayatmıştır. Böylece, bir bakıma faşizmin süngü zoruyla işçilerin büyük çoğunluğu Türk-İş çatısı altında toplanmış ve sendikal birlik şeklen de olsa sağlanmıştır.

Böylesi bir sonucu pekçok sendikacının ve işçinin kolayca içine sindirememesini anlayışla karşılamak gerekir. Çünkü daha birkaç yıl öncesine kadar hedef Türk-İş'in tepesini tutmuş sarının sarısı gangster sendikacıları iyice tecrit edip, birliği DİSK'te sağlamak iken ve bu hedefe doğru hızla yaklaşılırken, şimdi Şevket Yılmaz ve ekibinin işçileri Cunta'ya ve sermayeye peşkeş çekmelerine katlanmak, hiç de içaçıcı bir durum değildir. Ne ki sınıf mücadelesinde konumlar her zaman "içaçıcı" olmaz. Hatta çoğu zaman olmaz. Önemli olan en elverişsiz şartlarda, başarılması imkânsız gibi görünse dahi, sınıf mücadelesinin gereklerini yerine getirmek, bu noktada direnebilmektir.

Genel Sekreterini, işçileri görülmedik bir hızla yoksullaştıran, işçi önderlerini hapislerde çürüten, öncü işçileri işsiz bırakıp süründüren Cunta'ya bakan veren, aynı kimseyi hâlâ daha yönetimde tutan, Cunta'nın işçi düşmanı, antidemokratik tüm icraatını onaylayan Ş.Yılmaz ve ekibinin, bütün bu ayıplarına rağmen hâlâ daha tasfiye edilemeyişleri ve bir üç yıl daha işçi sınıfının tepesinde çöreklenmelerinin büyük ihtimal olması —bir hayli moral bozucu bir durum da olsa— "bir an önce başımızın çaresine bakalım" aceleciliğini asla haklı göstermez. Çünkü herşeyden önce muhasebesi yapılması gereken Türk-İş içinde, işçilerin sınıf sendikacılığı mücadelesine kazanılması için ne kadar çaba sarfedildiği, neler yapıldığıdır.

"İşçi sınıfının birliği" ilkesi ne kutsal bir kavramdır, ne de her derde deva sihirli değnek. İşçilerin zincirlerinden başka kaybedecekleri birşeyleri olmadığı gerçeği, onların birliğinin maddi temelidir. Ama bu maddi temel sınıf birliğini sağlamaya yetmez. Çünkü işçi sınıfı homojen bir bütün değildir. Türkiye işçi sınıfı ise, ülkeye özgü başka faktörlerin de varlığında, birhayli parçalı bir mozaik görünümündedir. Bu durumda işçi sınıfının birliği kendiliğinden var olan

değil, erişilmesi gereken bir hedeftir. Ve maddi toplumsal bir temeli olduğu için de —salt iradeye dayanan değil— eğer gereken sebat ve fedakârlık esirgenmezse gerçekleşebilecek bir hedeftir.

İşçi sınıfının birliği hedefi, sınıf mücadelesinde böylesi daha sonuç alıcı olduğu için önem taşır. Aslolan, sınıf mücadelesinde işçi sınıfını daha güçlü kılmak ve yetkinleştirmektir. Birliğin bu amaca hizmet edeceği kendiliğinden bellidir.

Mevcut Türk-İş yönetimi sınıf mücadelesine karşıdır ve başta kaldığı taktirde işçilerden yükselecek sınıf sendikacılığı doğrultusundaki girişimleri, Özal'la ve burjuvaziyle işbirliği yaparak bastırmaya teşebbüs edecektir. Her uyuşmazlıkta Türk-İş yönetimi verebileceği bütün tavizleri verip işçileri burjuvaziye peşkeş çekmeye devam edecektir. Türk-İş yönetimi, başta kaldığı takdirde bir üç yıl daha sendikal mücadelenin önündeki en büyük engellerden birisi olma konumunu koruyacaktır. Böyle diye bir üç yıl daha bu olumsuzluğa katlanacak yerde yeni bir konfederasyon oluşturup, sınıf sendikacılığı ilkesi altında sendikal mücadeleyi hızlandırmak, sınıf mücadelesinin gereklerini yerine getirmek bakımından daha doğru olmaz mı?

1980 öncesindeki DİSK deneyi örnek alınarak böyle bir sonuca varılırsa, bu mantık yürütme pek düz olur, işçi sınıfının, somut şartların somut tahlilinden yola çıkan politikasıyla bağdaşmaz. Sınıf mücadelesinin gereği sınıfın olabildiği kadar büyük bölümünü, hepsini olmuyorsa bile ağırlıklı bölümünü mücadeleye kazanmaktır. 1980 öncesinde DİSK'in gelişme çizgisi böylesi bir hedefi hızla yakınlaştırmaktaydı. Oysa biraz dikkatli, biraz da gerçekçi olunduğunda bugün durumun birhayli farklı olduğu hemen görülür.

Herşeyden önce DİSK davası sürerken yeni bir DİSK için alelacele kolları sıvamak, en azından basiretsizliktir. Gerçi, dünyanın pekçok köşesinden gelen tepkilere ve baskılara rağmen, Barış Derneği Davası'nda istenen son mahkûmiyetler, sıkıyönetim mahkemelerinin iplerini elinde tutan Evren ve şeriklerinin bildiklerini okumaktan vazgeçmeye niyetli olmadıklarını gösteriyor. Ama yine de, "milyonda bir" ihtimal de olsa DİSK'in açılması ihtimalini gözardı etmemek gerekir.

Elbette sınıf sendikacılığında bir sendikanın kapatılması veya yeniden açılması belirleyici faktör olamaz. Ne ki DİSK'in faaliyetten men edilmesi *şeklen* de olsa işçilerin büyük çoğunluğunun Türk-İş'te toplanması sonucunu getirmiştir. Ancak bu yeni şekil, yani Türk-İş saflarında sınıf sendikacılığını sürdürmek *özden* bütünüyle bağımsız değildir. Çünkü DİSK'li işçilerin Türk-İş'e gitmelerini emreden herhangi bir kanuni mevzuat yoktur. Türk-İş'e gidilmesi, böylesini sınıf mücadelesinin çıkarları gerektirdiği içindir.

12 Eylül 1980'den bu yana işçi sınıfının başına örülen çorabın ceremesini sadece DİSK'li işçiler değil, işçilerin tamamı, bu arada Türk-İş'li işçiler de çektiler. Bu nokta çok önemli; çünkü işçi sınıfının sendikal mücadelesinin birliği için zemini elverişli hale getiriyor, Türk-İş'li işçilerin de sınıf sendikacılığı saflarına kazanılmalarına imkân yaratıyor. Türk-İş yönetiminin işçilerin kabaran öfkesini sönümlendirmek amacıyla boyuna üst perdeden demeç patlatmalarının, sıradan grevlerden bile öcü görmüşcesine korkanların, "genel grev" lâflarını dillerine pelesenk etmelerinin sebebi de bu. Demek ki işçi sınıfı içinde, işçi tabanında sendikal hakların tümüyle elde edilmesi, sınıf sendikacılığının güçlendirilip egemen kılınması için son derece duyarlı bir potansiyel var. Yapılması gereken ciddi, tutarlı ve ısrarlı bir yol göstericilikle bu potansiyeli mobilize etmek. Bu sağlanabildiği taktirde sıradan işçinin gözünde bile beş paralık haysiyeti kalmamış Türk-İş yönetiminin, sendikanın tepesinden süpürülüp atılması pekâlâ mümkündür.

Bu noktada binbir türlü ayak oyununun, sendika entrikalarının, işçi tabanındaki genel eğilimin sendika yönetimlerine ve Türk-İş'in tepesine aksetmemesi için seferber edildiklerini bilmiyor değiliz. Ama bizce bunlar, Türk-İş'i sınıf sendikacılığının yörüngesine sokmak mücadelesinde, bundan daha fazlasının başarılamayacağının kanıtları olamazlar. Olamazlar, çünkü işçinin sınıf sendikacılığı doğrultusunda taşıdığı potansiyel, mücadeleye kanalize edilmiş olmaktan bir hayli uzaktır.

12 Eylül'le gelen faşizmin işçi sınıfına getirdiği en büyük derslerden birisi, hakların kazanılmış olmasının yetmediği, onları kaybetmemek için direnmek ve savaşmak gerektiğidir. Bunun için de işçilerin, sendikal haklarını sahiplenmeleri, onları kendilerinin birer uzvuymuşçasına benimsemeleri zorunludur. Madem ki kaybedilen haklar için ciddi bir direnme olmamıştır, öyleyse onları, eskiden de olmayan diğerleriyle birlikte yeniden kazanmak için dişe diş mücadele vermek gerekir. Çünkü insan ancak uğrunda *emek* sarfettiği, alınteri —gerektiğinde kan— akıttığı şeylere benimseyerek sahip çıkar, onlardan vazgeçmemek için sonuna dek direnir. Bugün işçilerdeki potansiyel böylesi bir hak alma mücadelesi için elverişli şartlar yaratıyor.

Yeni bir DİSK işçilerdeki potansiyelin mobilize edilmesine öncülük etmez mi?

İşçilerdeki mücadele potansiyelini sönümlendirmeyi ve uyutmayı iş edinmiş bir Türk-İş yönetimi yerine, bu mücadeleye öncülük edecek, sınıf sendikacılığını benimsemiş bir yönetimin bulunması elbette çok iyi olurdu. Ama Türk-İş kongresi bu problemi çözemeyecekse —ki görünen öyle— Türk-İş'ten ayrılıp bir kısım bağımsız sendikalarla yeni bir konfederasyona gitmek hiç çözmez.

Herşeyden önce Türk-İş üyesi olup da sınıf sendikacılığı yapmak isteyen sendikaların ve sendikacıların ellerini tutan yoktur. Sınıf sendikacılığının gereklerini yerine getirmek açısından bir sendika için Türk-İş'in üyesi olmakla, "yeni DİSK"in üyesi olmak kuşkusuz bir fark yaratır, ama bu fark dağlar kadar olmaz. Türk-İş bünyesinde de olsa, tek tek sendikaların önemli ölçüde bağımsızlıkları vardır ve örneğin sınıf sendikacılığından yana sendikalar birlikte bir direniş, sendikal haklardan birisi, birkaçı veya tümü uğruna bir eylem kararı aldıklarında, Türk-İş yönetimi bunun karşısında olsa bile, kararın

uygulanmaması için bir neden kalmaz. Elbette böylesi bir durumda konfederasyon yönetiminin de desteğini elde etmek, hem diğer sendikalardaki işçilerin mücadeleye kazanılmaları, hem de işçi sınıfının birliğinin güçlenmesi açılarından daha yararlı olur. Ama sabırsızlanıp "Türk-İş içinde mevcut sarı çete işbaşında olduğu sürece bunun gerçekleşmesi imkânsızdır" gerekçesiyle Türk-İş'ten ayrılıp ayrı bir konfederasyon oluşturmak, belki konfederasyon yönetimiyle sendikalar arasında uyum sağlar ama işçilerin ağırlıklı bölümü sarı sendikacıların mutlak sultasına terkedildikleri için, hem işçi sınıfının birliği açısından işler zora koşulmuş olur, hem de sarı sendikacıların güdümüne terkedilen hatırı sayılır bir potansiyel gücün âtıl kalması sınıf mücadelesinde, —özellikle günümüzde hayati değeri olan sendikal hakların kazanılmasında— önemli hasarlara yol açar.

İşçi sınıfının saflarında farklı siyasi görüşlerin bulunması da ayrı bir konfederasyona gitmenin gerekçesi olamaz. İşçi sınıfı içindeki farklılaşmalar nedeniyle farklı siyasi görüşlere sahip işçilerin bulunması normaldir, hatta kaçınılmazdır. İşçi sınıfının kendi ideolojisi olan bilimsel sosyalizmi tümüyle benimsediği, son ferdine kadar bu ideoloji çerçevesinde örgütlendiği görülmüş değildir. Üstelik bizde durum çok daha olumsuz ve karmaşıktır. İşçiler arasında bilimsel sosyalist ideolojiyi benimsemiş olanların, sosyalizme sempati ile bakanların oranı nispeten düşüktür. Türk-İş'teki iktidar mücadelesinde sosyalistlerin ağırlıklı bir taraf oluşturamayışları bunun göstergesidir. Tabii bunda DİSK davası, işten çıkarmalar, bağımsız sendikalarda çalışıyor olmak, yurtdışında bulunmak vb. nedenlerle binlerce sosyalist sendikacının saf dışı edilmiş olmalarının da hatırı sayılır payı vardır. Ne ki bu olumsuzluklar kısa sürede giderilemeyeceğine göre tabandaki sosyalist potansiyelin yetişkin sosyalist sendikacılar eliyle sendika yönetimlerine tırmanması —10 yıl handikapı da buna eklenince— oldukça zaman alabilir. Ama unutmayalım ki bilimsel sosyalizm işçi sınıfı saflarında ne kadar güçlenirse güçlensin, ne kadar çok taraftar toplarsa toplasın, yine de farklı siyasi görüşlere sahip işçiler bulunacaktır. İşte maharet, farklı siyasi görüşlere sahip işçileri tek bir sendikal örgütlenme bünyesinde birlikte barındırabilmektedir. Bu mümkündür, çünkü —hep söylendiği gibi— siyasi birlikle sendikal birlik üstüste çakışmaz. Pekçok ülkede işçilerin, siyasi eğilimleri açısından bölünmüş oldukları halde tek bir örgüt çatısı altında birlikte mücadele veriyor olmalarının nedeni budur.

Buna mukabil bir kısım ülkelerde de, sendikal hareketin, farklı siyasetlerin güdümünde bölünmüş olduğu da bir gerçekliktir. Ama hemen altını çizelim ki bu durumun sorumlusu hiçbir zaman bilimsel sosyalistler olmamışlardır. Komünistler her zaman sendikal hareketin birliğini savunurlar, esnek ve yapıcı davranırlar ve gerektiğinde sınıf sendikacılığının kaldıracağı tavizleri vermekten asla kaçınmazlar. Buna karşılık, işçilerin ağırlıklı bölümü çalışkanlık, fedakârlık, alçak gönüllülük vb. hasletleri nedeniyle temayüz eden komünist işçilerin etrafında toplandıkları ve sendikal hareketin yönetiminde bilimsel sosyalizmin etkinliği arttığı ölçüde öteki siyasetler de hır çıkarmaya, ayrılıp başka bir örgütlenme oluşturmak için bahane bulmaya başlarlar. İşte sendikal hareket farklı siyasi eğilimlere göre bölünmüşse esas nedeni budur. Komünistler, hiçbir zaman sendikal hareketi bölmezler, bölmemişlerdir. Ve bölünmenin önüne geçmek için de en büyük fedakârlığı yapanlar her zaman komünistler olmuşlardır. Bu nedenle de sendikal hareketi bölücü girişimlere karşı çıkmak, böylesi girişimler peşinde olan başka siyasi eğilimdeki sendikacıları uyarmak ve birlikçi davranışa ikna etmeye çalışmak görevimiz olmalıdır.

Önümüzdeki Türk-İş kongresi, hem birliğin savunulması, hem de Ş.Yılmaz ve hempalarının işçiler arasında iyiden iyiye tecrit edilmeleri için çok önemli bir fırsattır. Cunta'ya yaptığı yardakçılık nedeniyle işçiler arasında büyük itibar kaybına uğrayan Türk-İş yönetimi işçilerden yükselen öfkeyi bastırmak ve taraftar kazanmak için işçi haklarının âdeta en keskin savunucusu kesilmiştir. İşçileri burjuvaziye satmakta insana parmak ısırtacak binbir dalavere çeviren yılların kaşarlanmış sarı sendikacılarının, birdenbire "hidayete ermiş" olmaları mümkün değildir ve işçiler de bunu gayet iyi bilmektedir. Ve yine bilmektedirler ki bu lâfta "keskinlik" Türk-İş'in tepesinde kalabilmek için çevrilmekte olan bir başka dalaveredir. Ama bu "dalavere" nedeniyle ortaya çıkan durum hakkıyla değerlendirilirse aynı "dalavere"yi Ş.Yılmaz ve hempalarının ayaklarına dolandırmak mümkündür.

İşte Türk-İş kongresi, bu doğrultuda sonun başlangıcı olabilir. Bunun ilk şartı, sınıf sendikacılığını savunanların kongreye hazırlıklı gitmeleri, kongreyi yönetim pazarlıklarının kulisi olmaktan kurtarıp bir demokrasi platformu haline getirecek aktivite içinde olmaları ve zaten köşeye sıkışmış olan mevcut yönetimi işçi hakları konusunda iyice sıkıştırmalarıdır. Türk-İş yönetimi, lâfta da kalsa işçi haklarını savunmakta öyle "keskinlikler" yapmıştır ki, kongrede bunlara sünger çekmeye, hatta geri adım atmaya çabalasa en azından kendi güdümündeki delegelerde güvensizlik uyandıracaktır. Bu durumda "nasıl olsa uygulayacak olan biz olmayacak mıyız, geçiştiririz, olur biter" kurnazlığıyla işçi hakları ve demokrasi konusunda alınacak kararlara fazla direnmemeyi yeğleyecektir. Böylece de iyice köşeye kısılmış olacaktır.

Öyle ise sınıf sendikacılığını, demokratik hak ve özgürlükleri savunanların kongreye somut taleplerle ve daha önemlisi bu talepler doğrultusunda ayağı yere basan, iyi düşünülmüş, zaman ve mekân açısından detaylarıyla somutlanmış bir EYLEM PROGRAMI ile gitmeleri, bu programı orada savunmaları ve programın *kongre kararı* haline gelmesi için olanca çabalarını sarfetmeleri gerekir. Mevcut yönetim, ipliği iyice pazara çıkacağı korkusuyla böyle bir programa doğrudan karşı çıkmaya cesaret edemez, programın kongre kararı olarak geçmemesi için kulis dalavereleri çevirmeyi yeğler. Ancak kararlı ve ısrarlı bir çalışmayla bu dalavereleri boşa çıkarmak, işçi haklarının savunulmasını somutlayan bir programın kongreden geç-

(Devamı 15. sayfada)

Türk Burjuvazisi Yeni Maceralar Hevesinde

Türkiye'nin Irak Kürdistanı'na karşı geçtiğimiz Ağustos ayında düzenlediği saldırının sadece Kürt düşmanlığı üzerinde şekillenmiş bir uluslararası korsanlık ve haydutluktan ibaret olmadığını, bu saldırının aynı zamanda geleceğe dönük bir hazırlık niteliğini taşıdığını, Ankara'nın böyle oldu-bittilere Türkiye ve dünya kamuoyunu alıştırıp saldırganlığını daha ileri merhalelere doğru tırmandırmak istediğini, böylece Türkiye'nin bölgede İsrail'in yanısıra bir başka saldırgan güç olarak yeni bir çıban başı haline gelme yolunda bulunduğunu söylemiştik.

Çünkü bu gidiş 12 Eylül darbesiyle birlikte Ankara'nın bölgede girmiş olduğu yolun doğal bir sonucuydu. Bu yolun güzergahı ise Pentagon ve Beyaz Saray'da çiziliyordu. 12 Eylül darbesinin iki temel nedeninden biri içeride faşist bir diktatörlüğü kurarak ekonomik bunalımın yükünü geniş emekçi yığınlara yüklemekken, diğeri dışarıda ABD çıkarları doğrultusunda yeni misyonlar yüklenmekti. ABD bölgede kendi aleyhine bozulan güçler dengesinde Türkiye kartını masaya sürmek için bu ileri karakolunu tahkim etmek istiyordu. Bununsa tek yolu militarizmi tırmandıracak askeri faşist bir diktatörlüğün kurulmasından geçiyordu. Nitekim cuntanın uluslararası alanda attığı ilk adımlardan birisi ve en önemlisi, 12 Eylül öncesinin parlamento aritmetiği nedeniyle onaylanmayan Türk-Amerikan ikili antlaşmasını (SIA) imzalamak olmuştu. Böylece kendisini yasama organı yerine ikame eden beş kişilik darbeci generaller kurulu ABD'ye olan sadakatlerini somut hizmete dönüştürmüş oluyordu. Bunu Çevik Kuvvet hazırlıkları ve Konya'daki İkinci Ordu Karargahını Malatya'ya nakletmek izledi.. ilh.

Son haftalarda basında yeralan çeşitli haber ve değerlendirmeler Ankara'nın bölgede yeni maceralara teşne olduğunu, bu doğrultudaki planların da Pentagon tarafından yapıldığını açıkça ortaya koydu.

Amerikan kaynaklı haberlerde, CIA güdümlü Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nün raporlarında, İstanbul'daki Kuzey Atlantik Asamblesi için hazırlanan belgelerde Washington tarafından Ankara'ya biçilen görevin şu anki yansımalarının hiç değilse belirli yönleri iyice açığa çıkmış durumda.

SURİYE'YE YÖNELEN TEHDİT

Pentagon'un bu planları içinde Suriye konusu önemli bir yer tutuyor. ABD'nin Orta Doğu'da Suriye'nin konumundan önemli ölçüde rahatsız olduğu ve Suriye'ye karşı çareler aradığı zaten herkesin bildiği bir konuydu. Son zamanlarda Suriye'ye karşı çeşitli komplo girişimleri iyice arttı. Örneğin Reagan'ın Avrupa'daki en sadık müttefiki Thatcher geçen Nisan ayında Londra Heathrow Havaalanında bir İsrail uçağına karşı sabotaj tertibi bulunduğu iddiasıyla bir Suriyeliyi ve bir İrlandalı kadını yakalamıştı. Mahkeme geçtiğimiz günlerde sonuçlandı ve Suriyeliye 45 yıl hapis cezası verildi. Thatcher ise Suriye'nin terörist eylemlere giriştiğini iddia ederek, Suriye ile diplomatik ilişkilerini kesti. Bunu ABD'nin Şam Büyükelçisini geri çekmesi, Kanada'nın ise kendi büyükelçisini geri çağırması izledi. Derken ABD'nin kimi yetkili sözcüleri tıpkı Libya gibi Suriye'nin de ABD tarafından cezalandırılabileceğini ifade ettiler.

Sözkonusu girişimler, belli ki ABD'nin Suriye'ye karşı saldırı düzenlemesi için uluslararası kamuoyunu oluşturmak çabalarından başka bir şey değil. Ne. var ki, Reaganvari silahlı baskınlar ve bombalı saldırılarla Suriye'nin bölgedeki etkisinin kırılamayacağını ABD yetkilileri bilmektedirler. Esasen bu konuda Reagan Avrupa'daki müttefikleriyle bile görüş birliği sağlayamamıştır. Örneğin Fransa başbakanı Chirac bir Amerikan gazetesine verdiği demeçte, Londra'daki sözkonusu bomba tertibinin MOSSAD tarafından düzenlendiği ve rejime karşı bazı Suriyelilerin bu işte kullanıldığı yolunda beyanda bulunmuştur. Üstelik Chirac bu hususun kendisine F.Almanya yöneticilerinden Kohl ve Genscher tarafından F.Alman istihbarat raporlarına dayanılarak ifade edildiğini de sözlerine eklemiştir. Yani Fransa hükümetinin Suriye ile ticari ve dolayısıyla siyasi ilişkileri kesmemek için kendi ülkesinin çıkarları doğrultusunda davranması olayın bir komplo olduğunu ortaya çıkarmış bulunmaktadır. Thatcher'ın diplomatik ilişkileri kesme kararını bu olaya bağlaması, Suriye devletinin teröristliğine bu düzmece olayı kanıt göstermesi, ABD'nin de bu karara bağlı olarak elçisini çekip, cezalandırma tehditlerine başlaması herşeyi açıkça ortaya koymaktadır.

Bu nedenle, Libya'ya düzenlediği saldırıda bile uluslararası destek bulamayan Reagan'ın, Suriye'ye saldırma planının daha büyük engellerle karşılaşacağı bellidir. Esasen bu tür hava seferleri Reagan yönetiminin gövde gösterileridir, gerginliği diri tutmak için giriştiği bir çeşit silahlı propaganda girişimleridir.

ABD'nin Suriye'ye yönelik asıl planları uzun erimli bir askeri stratejiye dayanmakta ve bu stratejide Türkiye'ye de görev biçilmektedir.

Çeşitli Stratejik Araştırma raporlarında ya da uluslararası basın haberlerinde de yeraldığı üzere, Suriye'ye karşı bölgede İsrail'in yanısıra Türkiye'yi çıkarmak tasarısı gün geçtikçe güçlenmektedir. Ankara'daki Amerikancı militarist rejimin varlığı esasen Suriye için başlı başına bir tehdit unsurudur. Şimdi yapılmakta olan stratejik hazırlıklar ise bu tehdit unsurunu, salt tehdit ve tehlike olmaktan çıkarıp, bölgedeki güçler denge-

sinde emperyalizm lehine başlı başına bir faktör haline getirmektedir.

Suriye'nin teröristleri eğittiği, yönlendirdiği yolunda ötedenberi Türk basınında yeralan ve aynı zamanda gayrı resmi fakat kesin bir hükümet görüşü olan iddianın bugün Reagan, Thatcher ve onların Avrupa'daki çeşitli müttefikleri tarafından da ileri sürüldüğü ve bu konuda Türk görüşüyle Amerikan görüşü arasında tam bir uyum bulunduğu görülmektedir.

Son haftalarda Türk basınında Suriye'nin bölgede Türkiye'nin güvenliğini tehdit ettiği, buna göz yumulamayacağı yolunda yazılar yoğunlaşmıştır.

ABD'nin bu kiralık kalemleri, terörister teranesinin yeterli olmadığını görerek iç kamuoyuna yönelik kışkırtmalara girişmişlerdir. Örneğin Fırat üzerindeki Atatürk barajının sadece enerji üretimi için değil, aynı zamanda geniş bir sulama projesi amacını da taşıması yüzünden, Fırat'ın kaybolacak sularından Suriye'nin zarar göreceği endişesiyle geçtiğimiz yıllarda Suriye'nin getirdiği itirazları ve sorunu görüşme talepleri hatırlatılıp durulmakta, ayrıca Suriye'de okullarda "Türk düşmanlığı" yapıldığı haberleri yayınlanmakta, böylece Suriye'nin Türkiye'ye düşman olduğu yolunda propagandalar derinleştirilmektedir.

Bütün bunlara ilaveten aynı günlerde Suriye sınırında *Fırat-86* adlı askeri tatbikatın da yapılmış olması kuşkusuz ki bir rastlantı değildir.

TÜRK BURJUVAZİSİNİN KERKÜK HÜLYASI

Washington ve Pentagon'daki strateji uzmanlarının üzerinde durdukları ve yönetime empoze ettikleri ikinci konu ise İran-Irak savaşının seyrine ve Saddam rejiminin devrilmesi ihtimaline bağlı olarak Türkiye'ye düşecek işlerdir. Hepimizin de okuduğu gibi öngörülen, Türkiye'nin Irak Kürdistanı'na bir askeri sefer düzenleyerek Kerkük'e kadar inmesi ve bu toprakları işgal etmesidir.

Bu konudaki haberler Türk basınında son zamanlarda sık sık yeraldığı halde bugüne değin herhangi bir Türk yetkilisi bu iddiaları resmen ve ciddi olarak reddetmiş değildir. Bunda da şaşılacak bir şey yoktur, çünkü Türk tekelci burjuvazisi böyle bir işgalle o topraklardaki petrollere el koymak için öteden beri iştahlanıp durmaktadır ve hatırlanacağı gibi 12 Eylül'den önceki aylarda bazı gazetelerde bu iştah açıkça dile getirilmişti. Krizin aradan geçen yıllar içinde kronikleştiği bugünkü koşullarda tekelci burjuvazinin ağzının Kerkük petrollerine daha fazla sulandığını tahmin etmek için kahin olmaya gerek yoktur.

Örneğin Ekim ayında İran resmi makamları Kerkük'teki petrol çıkarma tesislerinin önemli bir bölümünü tahrip ettiklerini açıkladığında, o sırada BM Genel Kurulu nedeniyle New York'ta bulunan Vahit Halefoğlu Türk hükümetinin durumu ciddiyetle ele alacağını, bazı tedbirler düşüneceğini, çünkü Irak—Türkiye boru hattı nedeniyle bu konuda Türkiye'nin çıkar bağlantısı içinde bulunduğunu söylemişti.

Daha sonraki günlerde sözkonusu boru hattının güvenliği basında sık sık yeralır oldu. Dahası da, "Kerkük'teki Türk soydaşlarımız", "Musul petrolleri ve Lozan Antlaşması" konuları gazetelerde boy göstermeye başladı. Kerkük'ün Misak-ı Milli sınırları içinde bulunduğu, Lozan'da ise Musul sorununun bir çözüme bağlanmadığı söylenerek, o yörenin Türkiye'ye ait olması gerektiğini savunan yazılar yayınlandı.

Bazı general eskilerinden azılı Amerikancı Aydın Yalçın'ın kimi yazılarına ve belli gazetelerin "Türk soydaşlarımız" nakaratlarına kadar Kerkük'ün Türk ordusu tarafından işgali için kamuoyunu hazırlama kampanyasının sistemli bir şekilde yürütüldüğü artık kimsenin meçhulü değil.

Ankara'nın böyle bir saldırıya kalkışmanın muhtemel sonuçlarını tartışmakta olduğu, böyle bir işgali göze alıp alamayacağı, yani buna gücünün yetip yetmeyeceği ayrı bir konudur. Ama gerek tekelci burjuvazinin gerekse işbaşındaki rejimin böyle bir iştahının olduğu kesindir ve ortamı uygun bulduğu takdirde Evren-Özal yönetimi böyle bir maceraya kalkışabilecek tıynettedir.

ESKİ KURT MASALI

Türkiye'nin militarizasyonu tırmandırması ile ilgili planların üçüncü boyutu ise kısa ve hatta belki de orta menzilli füzelerin konulması da dahil olmak üzere Türkiye'deki Amerikan nükleer depolarındaki silahların artırılmasıdır.

Sovyetler Birliği'ne yönelik bu hazırlıklar son NATO Asamblesine sunulan raporda da görüldüğü gibi Anadolu'nun doğusundaki konvansiyonel silahların modernleştirilmesi ve buradaki ordu mevcudunun artırılması ile bütünleştirilmektedir.

Dikkat edileceği gibi yukarıda saydığımız belli başlı noktaların hepsi de, ABD yönetiminin projeleri doğrultusundadır, çünkü bütün bu adı geçen hususlar Sovyetler Birliği'ne yönelik planlarda odaklaşmaktadır.

Suriye'nin Sovyetler Birliği ile olan yakın ilişkileri ya da Saddam rejiminin devrilmesinden sonra Irak'ta kurulacak rejimin ilerici, antiemperyalist ve Sovyet dostu karakter taşıyacağının olağan bir sonuç gibi kabul edilmesi gözönüne alındığında, görülür ki, sadece üçüncü grupta topladığımız nükleer depolar ve Doğu Anadolu'daki askeri gücün artırılması değil, aynı zamanda birinci ve ikinci maddelerde saydığımız hususlar da anti-Sovyetik Amerikan stratejisinde somutlanmaktadır.

Nitekim böyle olduğu içindir ki, sözü geçen rapor, haber ve yorumlarda en bayağısından anti-Sovyetizm yapılmakta ve "Rusların sıcak denizlere inme, petrol bölgelerini ele geçirme isteği" şeklindeki eski kurt masalı ısıtılıp ısıtılıp piyasaya sürülmektedir. Gene ABD'nin sayılı stratejlerinden Brzezinski'nin içinde bu konuları işlediği kitabının da tam bu sırada piyasaya çıkmasını rastlantı saymamak gerekir. Yeni Soğuk Savaş politikasının Carter dönemindeki baş tezgahçılarından olan Brzezinski yazdığı kitabında "Rusların 250 yıllık sıcak denizlere inme politikası" teranelerini tekerlemekten başka bir şey yapmamaktadır. Bu kitap aynı zamanda, öteden beri "yeni soğuk savaşın sıcak bölgesi" şeklinde nitelediğimiz Orta Doğu'nun bugünkü uluslararası gerginlikte ne kadar önem-

li bir yer tuttuğunu da göstermektedir.

DENGE DEĞİŞİMLERİ KİMİN ALEYHİNE?

Orta Doğu'da son on yıldaki değişmeler ve gelişmeler karşısında ABD'nin giriştiği kombinezonlar, bölgedeki barış ve güvenlik sorununun dünya barışı açısından ne denli önemli olduğunu her geçen gün daha fazla ortaya koymaktadır. Hatırlanacağı gibi 1970'li yıllardan itibaren İsrail saldırganlığı ve Filistin sorunu giderek boyutlanmaktadır. Önce İsrail-Arap çatışmasına Lübnan iç savaşı eklenmişti. Daha sonra İran'da Şah'ın devrilmesi, Irak-İran savaşı, İsrail'in Lübnan'ı işgal etmesi, ABD emperyalizminin Libya'ya yönelik saldırıları, Fransız yönetiminin Lübnan üzerindeki emelleri, Suriye'nin bu olaylar içinde giderek güçlenmesi ve bölgedeki dengelerde önemli bir faktör haline gelmesi son yılların güncelliğidir. Ve bölgedeki gelişmeler hızlıdır. Statik dengeler yoktur. Örneğin işbirlikçi Suudi Arabistan'da bile petrol fiyatları konusunda Batıyla olan görüş farklılıklarının ortaya çıkması ve Yamani'nin görevden alınması ABD için handikaptır. Varolan tüm göstergeler bölgedeki güçler dengesinin son derece hassas ve her an değişebilir bir durumda olduğunu ortaya koymaktadır. Saddam'ın devrilmesi ve yerine ilerici bir yönetimin geçmesi, Irak Kürdistanı'nda özerk bir yönetimin kurulması bu çok duyarlı dengelerde emperyalizm aleyhine önemli bir değişiklik anlamına gelecektir. Böyle bir değişiklik, özellikle yeni ve ilerici bir Irak rejiminin Suriye ile sıkı bir beraberliğe yönelmesi, iki ülke arasındaki uzun bir geçmişten kalma ihtilafları çözmesi durumunda, ABD çıkarlarını bölgede önemli ölçüde etkileyecek ve ilerici, anti-emperyalist güçlerden yana yeni gelişmelere yol açacaktır. Örneğin bu değişiklikler Lübnan sorununun çözümüne doğru gelişmeleri başlatabilecektir. Libya faktörü de hesaba katıldığında, böyle bir sürecin bölgede ABD'nin manevra alanını büsbütün kısıtlayacağını tahmin etmek zor değildir. Esasen ABD'nin elindeki Mısır kartı hiçbir işe yaramamaktadır. Kaldı ki, Mısır'da da emperyalizmin pek hoşlandığı şimdiki istikrarın ne kadar süreceği belli değildir. Bu gelişmelerin Ürdün'de yankılanması, kral Hüseyin'i gönderecek olaylara yol açması ihtimali de bir başka ek faktördür.

Öte yandan, İran'daki dinci rejimin tüm gericiliğine ve cinayetlerine rağmen uzun süre ayakta kalacağını sanmak olası değildir. Ülkede ve bizzat islamcı yönetim içinde çalkantılar ve had safhadaki istikrarsızlık sürmektedir. Yirminci yüzyılın son çeyreğinde dinin ve dinciliğin yönetim kılavuzu olabilmesine ve sınıf farklılıklarını, temel sınıfsal çelişkileri önemsizleştirip "milli birliği" sağlaması mümkün değildir. Zaten böyle olduğu içindir ki, islam rejimi dincilikle yetinmemiş, Irak'a karşı savaş başlatıp bunu da altı yıldır sürdürerek dinselliğe bir de ulusallık eklemek zorunda kalmıştır. İran, Saddam'a karşı zafer kazanıp onu devirse bile bu kendi istikrarını kurmasına yetmeyecektir. Humeyni rejiminin sağladığı otorite geçicidir ve uzun olmayan bir erimde İran'da sınıf mücadelesi güçlenerek "islam devrimi" safsatasını yıkacak ve yırtılan bu zoraki perdenin altından modern sınıf ilişkilerinin zaten varolan sosyalliği, politikaya da olanca ağırlığıyla birinci planda yansıyacaktır. Böylesi bir durumda İran'daki ilerici güçlerin önü açılacaktır. İran'ın geleceğinden ABD'nin bekleyeceği hiç bir şey olmasa gerektir. Çünkü bugünkü islam rejimine bunca baskıya rağmen destek sağlayan başlıca faktör halktaki Amerikan aleyhtarlığına islamcı yöneticilerin ayak uydurmalarıdır. Halkla yönetim arasındaki en önemli siyasi bileşke, adeta tek belirleyici motif ülkedeki güçlü ABD aleyhtarlığıdır. İlerici güçlerin islam rejimini devirmeleri ve demokratik bir cumhuriyete ulaşmaları anti-komünist ve anti-Sovyetik yönetimin de tasfiyesi ve İran'ın bölgede anti-emperyalist, ilerici güçler arasında yerini alması demektir. Bölgedeki mevcut bütün bu faktörlerin ve onların gelişme eğilimlerinin ortaya çıkardığı genel tablo ise ABD ve uluslararası gericilik açısından hiç de iç açıcı değildir.

İşte bunun içindir ki, ABD yönetimi bölgedeki Türkiye kartını istediği zaman oynayabilmenin hesaplarına bel bağlamak durumundadır.

Son altı yıl içinde Türk şovenizminin büsbütün azdırılması, Bulgaristan düşmanlığının anti-Sovyetik ve anti-komünist kampanyalarla körüklenmesi, Suriye'ye gözdağı verilmesi, Kıbrıs'ta, Ege'de şovenist kışkırtmalara başvurulması, Irak Kürdistanı'na seferler düzenlenmesi, militarist propagandanın sistemli ve yoğun bir şekilde işlenmesi vb. gibi gayretler ile Amerikan planları arasındaki rezonans sadece Türkiye halklarına karşı değil, aynı zamanda tüm Orta Doğu halklarına, bölge barışına karşı bir komplo mozayığıyla karşı karşıya bulunduğumuzun kanıtıdır.

Bu yüzdendir ki, demokratik bir Türkiye için verdiğimiz özgürlük mücadelesinin, aynı zamanda barış mücadelesiyle ne kadar sıkı bağıntı içinde olduğu hiçbir zaman unutulmamalıdır.

İşbaşındaki Türk rejimi her türlü maceraya açıktır. Onun ABD ile olan ihtilafları didişme ve sürtüşme, ya da çelişki değil, sadece ve sadece pazarlıktır. Evren-Özal çetesi, ABD'nin kendisine yüklediği görev hizmete dönüştüğü takdirde, bu hizmetin bedelinin ne olacağı konusunda pazarlık yapmaktadır. ABD ile basına yansıyan ihtilafın özü budur. Türk rejimi efendisinden daha fazla para istemektedir... Bu yüzden de Kerkük petrolleri gibi Türk burjuvazisinin önüne yağlı bir kemik atıldığında, Türk tekelcilerinin ağızlarının suyunun akmamasına olanak yoktur.

İşbaşındaki faşist rejimin yıkılması ve demokratik bir rejimin kurulması Türkiye'nin içinde görevlendirildiği militarist planları da boşa çıkartacak ve ülkemizin maceralara itilmesini, badirelere sürüklenmesini önleyecek asıl belirleyici faktördür. Bu faktörün bölgede barış ve güvenlik için verilen uluslararası mücadeleye gerçek anlamda bir katkı niteliğine dönüşmesi ise Türkiye'de ilerici güçlerin demokrasi mücadelesindeki ağırlıklarına ve etkilerine bağlıdır. ■

TSİP'in TKP Tezleri ile İlgili Görüşleri

Türkiye Komünist Partisi, "1986 Ulusal Konferans Tezleri" hakkında Sol Birlik partilerinin görüşlerini almak istedi. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi her iki parti arasındaki dostça ilişkilerin daha da geliştirilmesine katkıda bulunacağı ve işçi sınıfının siyasi birliğine hizmet edeceği inancıyla, TKP'nin bu olumlu isteğini cevaplandırdı.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin "Tezler"le ilgili görüşleri Atılım'*ın 15 Kasım 1986 tarihli sayısında yayınlandı. Aynı metni okurlarımıza sunuyoruz.*

Bilimsel sosyalizmin üzerinde titizlikle durduğu konulardan birisi —belki de birincisi— "demokrasi"-dir. Lenin, Büyük Ekim Devrimi'ne ve Devrim sonrasında Bolşeviklerin izlediği politikaya karşı çıkan Kautsky'yi eleştirirken:

"Eğer sağduyuyla ve tarihle alay etmiyorsak apaçık ortadadır ki, değişik *sınıflar* var olduğu sürece 'saf demokrasi'den söz edemeyiz, sadece *sınıfsal* demokrasiden sözedebiliriz... Tarih feodalizmin yerini alan burjuva demokrasisi ve burjuva demokrasisinin yerini alan proleter demokrasisini bilir." (Seçme Eserler, Progress Publishers, 1977, İng., cilt 3, s. 28)

sözleriyle "demokrasi"nin sınıf niteliğinin tayin edici önemine dikkati çekiyordu. Ayrıca feodalizm sonrasında sadece iki tür demokrasi, 1) burjuva demokrasisi, 2) proleter demokrasisi olabileceğinin altını çiziyordu.

Demokrasi ve diktatörlük sorunsalını işlerken Lenin'in kendisine çıkış noktası olarak aldığı Marx da 1875'de Gotha Programı'na yönelttiği eleştirilerde

"Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında, birinden ötekine devrimci dönüşüm dönemi yer alır. Buna da bir siyasal geçiş dönemi tekabül eder ki, burada, devlet *proletaryanın devrimci diktatörlüğünden* başka bir şey olamaz." (Marx-Engels, Seçme Yapıtlar, Sol Yayınları, cilt 3, s. 31-32)

diyordu. Marx'a göre de, burjuva demokrasisini —sınıfsız ve dolayısıyla devletin ortadan kalkmış olduğu komünist topluma varana değin— zorunlu olarak proletarya diktatörlüğü, ya da onun bir başka tanımı olan proleter demokrasisi izleyecekti.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında bir seri ülkede, "halk demokrasileri" kuruldu. Bu burjuva ve proleter demokrasiler dışında bir "başka tür" demokrasi miydi? Dimitrov "halk demokrasisi, proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimidir" belirlemesiyle konuya açıklık getirdi. Gerçekten halk demokrasilerindeki uygulamalar bu belirlemenin doğruluğunu ve geçerliğini kanıtladılar. Daha sonraları özellikle Batı Avrupa ülkelerinin bir bölümünde komünist partileri —en yaygın deyişle— "ileri demokrasi" hedefini öne sürdüler. Amaç genel seçimlerde alınacak çoğunluk oylarıyla, parlamenter yoldan, sosyalizme geçişin ilk adımını atmaktı. "İleri demokrasi", burjuva demokrasisi ile sosyalist demokrasi arasında bir geçiş dönemine tekabül ediyordu. Ancak "ileri demokrasi" hedefi bu güne değin herhangi bir ülkede gerçekleşmiş değil ve bir kısım partiler de bu hedefi gündemlerinden kaldırdılar.

Bütün bunlardan çıkan sonuç, bilimsel komünizmin demokrasi konusundaki temel tespitlerinin günümüzde de geçerliğini koruduğu, bu belirlemelerin tarih tarafından somut örneklerle doğrulandığıdır. Öyleyse çağımızda "demokrasi"-den söz edilecek ise, bu ya burjuva demokrasisi, ya da proleter demokrasi olmak zorundadır.[1]

Türkiye, gelişkinlik seviyesinin hangi mertebede —az, gelişmekte, orta vb.— olduğu tartışmalı kabul edilse dahi kapitalist sosyoekonomik formasyonun varolduğu ve kapitalizmin hükmünü yürüttüğü bir ülkedir. Türkiye'nin önündeki tarihi aşama sosyalizmdir ve buna geçişin ilk adımı da halk demokrasisi olacaktır. Dolayısıyla bundan böyle Türkiye için demokrasi söz konusu olacak ise bu özünde ya burjuva demokrasisidir, ya da proleter demokrasi.

Türkiye Komünist Partisi, "TKP'-nin Çıkış Yolu Önerisi: Barış ve Ulusal Demokrasi Programı" isimli broşürde, "TKP 1986 Ulusal Konferans Tezleri"nin "Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri" ve "TKP Programı temelinde" hazırlandığını, bu tezlerin "TKP Programının barış ve ulusal demokrasi hedefinin, yeni olgu ve gelişmelerin, pratik ve teorik deneylerin dikkate alınarak geliştirilmesi, ayrıntılandırılması ve somutlanması" olduğunu ifade ediyor. (s. 5) Kısacası TKP gerek programıyla, gerekse "tezleri" ile Türkiye'ye "çıkış yolu" olarak bir tür demokrasi öneriyor ve bu demokrasiyi "ulusal" sıfatıyla niteliyor.[2]

"Ulusal" kelimesi kendi başına herhangi bir sınıfsal niteliğe işaret etmiyor. Ancak ulus, biliniyor, kapitalizmle birlikte tarih sahnesine çıkmış ve kapitalist sosyoekonomik formasyonun şekillendirdiği bir toplumsal kategori. İçinde çeşitli toplumsal sınıf ve tabakaları bu arada burjuvaziyi ve proletaryayı, kapitalist düzenin çıkarları antagonist bu başlıca iki sınıfını barındırıyor. Kapitalist düzen varlığını koruduğu sürece egemen olan sınıf burjuvazi olduğundan, "ulusal demokrasi" deyimi de bir tür *burjuva demokrasisi* izlenimi veriyor.

Evet, günümüzde kapitalist ülkelerin yanısıra sosyalist ülkeler de, dolayısıyla *sosyalist halklar, sosyalist uluslar* da var. Ancak unutmayalım ki sosyalizmle birlikte uluslar, burjuva anlamda ulus olmaktan çıkmağa ve ulusçuluğu kökten reddeden proletarya enternasyonalizminin yönlendiriciliğinde tek

bir dünya halkı oluşturulması doğrultusunda yol almaya da başlıyorlar. Bu nedenledir ki sosyalist ülkelerde demokrasiler "ulusal demokrasi" diye değil ne iseler öyle, yani *sosyalist demokrasi* veya *halk demokrasisi* olarak tanımlanıyorlar.

Bu durumda TKP'nin önerdiği "ulusal demokrasi"nin ne tür bir demokrasi olduğunu belirleyebilmek için bu demokrasinin somut muhtevasını gözden geçirmek gerekiyor.

Marksizm-Leninizme göre her demokrasi bir devlet şeklidir. Devlet toplumda bazıları için demokrasi ise diğer bazıları için —gelişkin sosyalist aşamada "tüm halkın devleti"ne erişilene dek— diktatörlüktür ve kendi aralarında demokrasiyi gerçekleştiren egemen güçler diğer toplum katmanları üzerindeki diktatörlüklerini başlıca, *devlet mekanizması* vasıtasıyla sürdürürler. "Ulusal demokrasi"nin ne tür bir demokrasi olduğunu belirlemenin en kestirme ve *sağlam* yolu, onu bu açıdan mihenk taşına vurmaktır.

Burjuva demokrasisinin, burjuva diktatörlüğü olarak işlev görebilmesinin ve geniş çalışan kitleleri baskı altında tutabilmesinin başlıca avadanlığı burjuva devlet mekanizmasıdır. Bu mekanizma içinde de en kritik rolü, elinde silah tutan kuruluşlar, yani asayiş örgütleri ve başlıca da silahlı kuvvetler, yani *ordu* oynarlar. Bu nedenledir ki burjuva devlet mekanizması dağıtılmadan, hele hele mevcut ordu, polis ve jandarma teşkilatları lağvedilip yerlerine milis ve halk ordusu geçirilmeden, burjuva diktatörlüğüne son verilmesi imkansızdır. Öyleyse burjuva düzeninin bekçisi ordu ve asayiş teşkilatları varlıklarını korudukları sürece burjuva egemenliği —ve en iyimser ihtimalle burjuva demokrasisi— varlığını sürdürecek demektir.

TKP'nin "ulusal demokrasi" ile ilgili tezinde, öngördüğü tedbirler şunlardır:

"...polis, jandarma baskısı kalkmalı,..." (s.15)

"...MİT ve Kontrgerilla sorumlularından, polis şeflerinden,... hesap sorulmalıdır." (s.16)

"Ordu ve bütün devlet aygıtı faşistlerden, gericilerden ve Amerikan ajanlarından temizlenmelidir." (s.16)

"Silahlı Kuvvetler'in bir daha demokrasi düşmanlarınca askeri darbelere araç edilmesine, içerde halka karşı bir baskı gücü olarak kullanılmasına, dışarıda Amerikan emperyalizminin jandarması olmasına izin vermemek, onu yurt savunmasının ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlemek için köklü bir reform zorunludur.

"Silahlı Kuvvetler yalnızca yurt savunmasıyla görevli olmalı ve ulusal demokratik hükümete bağlı işlev görmeli, parlamento denetimine açık olmalıdır. ...Milli Güvenlik Kurulu kaldırılmalıdır." (s.16)

Yukarıda öne sürülen taleplerin, burjuva devlet mekanizmasına damgasını vuran asayiş kuvvetlerinin dağıtılmalarıyla uzak yakın bir ilişkisi olmadığı ortadadır. TKP'nin, silahlı kuvvetler meselesini daha ayrıntılı olarak ele aldığı tezde de ordunun dağıtılması öngörülmemekte, silahlı kuvvetlerin işleyişinin reformlarla düzene konması için detaylı öneriler ileri sürülmektedir.[3] Öyle ki TKP'nin önerilerinin tümünün uygulanması mümkün olsa dahi TC Silahlı Kuvvetleri en iyi ihtimalle Batı Avrupa ülkelerinin ordularına benzeyebilir. Bu ülkelerde ise silahlı kuvvetlerin esas işlevinin ne olduğu gayet iyi biliniyor. Bütün bunlardan çıkan sonuç şudur ki, TKP'nin önerdiği "ulusal demokrasi" mevcut devlet mekanizmasının varlığına ve işleyişine kökten karşı çıkmadığı, bu mekanizmayı reformlarla sürdürmeyi öngördüğü için düpedüz *burjuva demokrasisi*dir.

Kaldı ki sözünü ettiğimiz broşürün tamamında "ulusal demokrasi"nin gerçekleştirilmesi için öngörülen tedbirlerin[4] hepsi burjuva demokrasisinin sınırları içinde kalmaktadır ve bunların tümünün hayata geçirildiği varsayılsa önümüze çıkacak Türkiye manzarası *en iyimser* ihtimalle, örneğin bir İsveç —ya da Finlandiya, Avusturya vb.— demokrasisinden farklı olmayacaktır.

Üstelik TKP'nin "ulusal demokrasi" güçleriyle[5] ilgili somut belirlemeleri hesaba katıldığında, bu "en iyimser" ihtimalin gerçekleşme şansı da son derece zayıftır. Broşürde "ulusal demokrasi"nin kimlere hitap ettiği şu sözlerle dile getiriliyor:

"Program önerimiz bu niteliğiyle, hem en geniş güçlerin birliğini sağlamaya, hem de bu birliğin ileriye, 12 Eylül öncesinden çok ileride bir demokrasiye, ulusal demokrasiye yönelmesine elverişlidir. 12 Eylül rejiminden *zarar gören* herkes, en geniş halk yığınları bizim alternatif önerimizde kendi çıkarlarının ifade edildiğini görebilir." (italikler bizim) (s.13)

Aynı broşürün daha ilerideki bir bölümünde ise şu ibare yer alıyor:

"TKP, orta katmanlar ile burjuvazinin diktatörlük rejiminden *zarar gören* kesimlerinin çıkarlarını farklı ağırlıklarda ve farklı anlayışlarla dile getiren SHP ve DSP, DYP ve RP ile demokrasi mücadelesinde işbirliği yapmak istiyor." (italikler bizim) (s.30)

Bu iki ibare TKP'nin, SHP, DSP, DYP ve RP'yi "ulusal demokrasi"nin güçleri arasında saydığını hiç bir kuşkuya yer vermeyecek nitelikte ortaya koyuyor.

Öte yandan broşürün "Barış ve Ulusal Demokrasi Programı Hangi Güçler ve Hangi Araçlarla Yaşama Geçirilebilir?" başlıklı bölümü şu belirlemelerle son buluyor:

"TKP, birleşik yığınsal demokratik harekete dayanacak ulusal demokratik iktidarın, Barış ve Ulusal Demokrasi Programı'nda yer alan önlemleri yaşama geçirmesi için mücadele edecektir. Ulusal demokratik hükümete katılacak güçler arasında işçi sınıfının etkisi ve ağırlığı, öncülük derecesi, TKP'nin ve birleşik sol güçlerin o andaki güçlülüğü ölçüsünde ulusal demokrasi eksiksiz kurulabilir." (s.46)

Bölümün başlığından ve içeriğinin tamamından çıkan anlam şu[6]:

"Önümüzdeki dönemde yığın örgütlerinin mücadeleleri hızla yükselecek; bu gelişme 'politik güçleri' etkileyecek ve bunun sonucu, TKP'nin de içinde yer aldığı 'Marksist sol' ile 'yasal muhalefet', yani SHP, DSP, DYP, RP kompozisyonu arasındaki 'işbirliği sorunu' 'kendiliğinden' çözüme ulaşacak; 'birleşik yığınsal demokratik hareket' 1988

genel seçimlerinde de saydığımız partiler ile TKP'nin içinde yer aldığı 'Marksist sol'un 'somut işbirliği' yapmalarını mümkün kılacak, seçilecek parlamento bir kısım demokratik dönüşümleri gerçekleştirdikten sonra, bu sefer 'Marksist sol'un da katılacağı bir seçime gidilecek ve bu seçimler sonucu SHP, DSP, DYP, RP+Marksist sol parlamentoda çoğunluğu sağlayacaklar ve böylece 'ulusal demokrasi'ye geçilmiş olacak."

TKP'nin "yasal muhalefet" olarak tanımladığı 4 parti, geçtiğimiz 28 Eylül 1986 ara seçimlerinde oyların %60'ından fazlasını topladılar. Önümüzdeki genel seçimlerde de bu oranın düşmemesi, hatta daha yükselmesi büyük ihtimal. Yani bu partilerin TBMM'de çoğunluğu oluşturacaklarına şimdiden mutlak nazarıyla bakılabilir. Eğer erken seçim gündeme gelmezse 1988 seçimlerine 2 yıl kaldı. TKP'nin 1988 parlamentosuna yüklediği görevler de bilemediniz 2 yıl alsın. Yani 4 yılı aşmayacak bir süre sonunda SHP, DSP, DYP, RP ve TKP'den oluşan bir koalisyon TBMM'de çoğunluğa sahip olarak iktidara gelecek ve "ulusal demokrasi"yi, hem de "eksiksiz kuracak"! Olacak şey mi bu?

Evet, biz de faşizme karşı demokrasi güçlerinin en geniş cephesini savunduk ve "faşizmden zarar gören herkesin bu cephede yeri vardır" dedik. Ama bunu yaparken Cunta'nın "mağdur" ettiği herkesi de demokrasi cephesine layık görmedik; burjuva anlamda dahi demokrasiye inanmayanlara ve bunu her daim kendi ağızlarıyla teyid edenlere cephede yer olmadığını devamlı vurguladık.

Ama çok daha önemlisi biz antifaşist cepheyi —ve de faşizm devrildikten sonra başa gelecek demokratik hükümeti— hiç bir zaman KALICI görmedik. Madem ki faşizm ona karşı olan, demokrasiden yana en geniş güçlerin elbirliğiyle altedilebilirdi ve madem ki bunun için de cephede burjuva demokrat nitelikli politik güçlerin de yeri vardı, öyleyse bu cephenin, faşizmi devirdikten sonra da kuracağı hükümet burjuva demokrasisinin ötesine, eşyanın tabiatı icabı geçemezdi. Onun için de bu hükümete "geçici demokratik hükümet" dedik. Bu "geçici hükümet"in görevi belli başlı demokratik dönüşümleri gerçekleştirdikten sonra seçimlere gitmek olacaktı ve böylece uzun sayılmayacak bir dönemde varlığı son bulacaktı. Çünkü işçilerle, diğer emekçilerle, burjuvazi arasındaki çelişkinin antagonistliği, faşizm devrildikten sonra faşizmin yeniden hortlaması tehlikesi varlığını sürdürse bile antifaşist cephenin sürgit devamını imkansız kılar. İşçi sınıfının esas müttefiki diğer emekçi yığınların asıl hedefi sosyalizme kapıyı açacak olan halk demokratik devrimidir. Bu nedenle emekçilerle sömürücüler arasında, faşizm devrilene kadar sağlanması mümkün olabilecek ittifak, faşizmin devrilmesi ve herkesin üzerinde anlaştığı belli başlı demokratik dönüşümlerin gerçekleştirilmesiyle birlikte, sosyal olarak işlevi kalmadığı için son bulur. Bu noktadan sonra, burjuva siyasetler düzenin sınırlarını burjuva demokrasisi içinde tutmak, hatta emekçi muhalefeti bastırmak amacıyla elde edilmiş demokratik hak ve özgürlüklere yeni sınırlamalar getirmek için çaba gösterirlerken, işçi sınıfı ile, sosyal ve bireysel kurtuluşları sosyalizmde olan diğer emekçiler bir süreç boyunca üretim araçlarının özel mülkiyetine son verecek, dolayısıyla aynı süreçte burjuva sınıfını ortadan kaldıracak bir düzenin ilk adımı olan halk demokratik devrimi uğruna mücadeleyi daha da yükseltirler. Kısacası işçi sınıfı partisi ile burjuva siyasetler arasında faşizme karşı oluşturulan işbirliği —şayet oluşturulabilirse— GEÇİCİDİR, faşizmin altedilip yerine demokratik bir hükümetin kurulması ise TAKTİK bir hedeftir.

Oysa TKP'nin öngördüğü —bir tür burjuva demokrasisi olan— "ulusal demokrasi"nin güçleri arasındaki işbirliği KALICIDIR, "ulusal demokrasi"nin kendisi ise STRATEJİK bir hedeftir. Bu konuda, "Barış ve Ulusal Demokrasi Programı" broşüründe şöyle deniyor:

> "TKP'nin birlik ve mücadele politikası, konjonktürel, *geçici* bir politika, bir *taktik* değildir."(İtalikler bizim) (s. 13)

Tek başına ele alındığında, genel geçer bir doğruyu belirleyen bu cümle, metnin bütünü ve gelişimi doğrultusunda değerlendirildiğinde, burada ifade edilen "geçici" ve "taktik" olmamanın "ulusal demokrasi"yi kastettiği hemen anlaşılıyor. Çünkü bu cümlenin yer aldığı paragrafın hemen üstündeki paragrafın sonunda, "12 Eylül rejiminden zarar gören herkes"in "çıkarları"nın, "ulusal demokrasi"de olduğu ifade edilmekte, cümlenin bulunduğu paragrafı izleyen paragrafın hemen başında ise "*bütün demokrasi güçlerinin* ortak bir anlayışa, demokratik bir uzlaşmaya varması için her çabayı göstereceğiz" (italikler bizim) denilmektedir:

Kaldı ki "ulusal demokrasi"nin taktik değil stratejik bir hedef olduğu, TKP'nin parti programından da bellidir. TKP Programı'nın "Devrimin başlangıcı ve tamamlanması" yan başlıklı bölümünde şöyle denilmektedir:

> "Faşizme karşı güçlerin birleşmesi, halk yığınlarının aktif eyleme geçmesi ve faşist diktatörlüğün yıkılması, antiemperyalist demokratik halk devriminin yolunu açacaktır. Erkin işbirlikçi oligarşiden ulusal demokratik güçlere geçmesi, ulusal demokrasinin kurulması, yukarıdaki dönüşümlerin gerçekleşmesi, antiemperyalist demokratik halk devriminin ilk basamağıdır." (s. 42)

Program'ın başka yerlerinde de, "iki aşamalı bütünsel devrim" belirlemeleri kullanılmak suretiyle "ulusal demokrasi"ye geçişin bir *devrim* olduğu vurgulanmaktadır. Bir işçi sınıfı partisi için devrimin *stratejik* bir hedef olduğu tartışma götürmeyeceğine göre, TKP'nin önerdiği ve devrimin birinci aşaması olan "ulusal demokrasi"nin de stratejik bir hedef olması gerekir.

"Stratejik bir hedef" olan "ulusal demokrasi"nin nasıl bir süreç izleyeceği de TKP Programı'nda şu şekilde belirlenmiştir:

> "İşçi sınıfının bağlaşıklarıyla birlikte erk organlarındaki konumları, hegemonyası pekiştiği ölçüde, ulusal demokrasi demokratik halk erkine dönüşecek, antiemperyalist, demokratik halk

devriminin görevlerini tamamlamaya yönelecektir.

"Antiemperyalist demokratik halk devriminin görevlerini, işçi sınıfının öncülüğünde işçi-köylü ittifakı temelinde tüm halkın birleşik güçleri tamamlayabilir. İşçi sınıfı ulusal demokrasinin kuruluş aşamasında işbirliği yaptığı öteki güçlerle de, onlar, yeni görevlerin çözümüne yaklaştıkları ölçüde işbirliğini sürdürecektir." (s. 42)

Bu bölümden "ulusal demokrasi"nin, ilk bakışta *geçici* bir dönemi kapsayacağı anlamı çıkıyor. Ancak bu da şarta bağlı: İşçi sınıfının, müttefikleriyle birlikte hegemonyası pekiştiği ölçüde "ulusal demokrasi" halk demokrasisine dönüşecektir. Şayet bu hegemonya pekişmez ise ne olacak? Besbelli ki "ulusal demokrasi" *kalıcı* bir rejim halini alacak.

Yukarıdaki bölümde, az önce değindiğimiz, TKP'nin "ulusal demokrasi" güçleri ile birlik politikasının "geçici" olmadığı ifadesinin esas kaynağının yer aldığını görüyoruz. Bölümün son cümlesine göre TKP —şartlı da olsa— "ulusal demokrasi" kapsamında gördüğü güçlerle işbirliğini halk demokrasisi döneminde de sürdürmekten yana; en azından, böylesi bir işbirliğinin geçici değil *kalıcı* olmasını mümkün görüyor.

Dahası, ulusal demokrasi öncesinde başlayan bu işbirliğinin kalıcığılı TKP Programı'na göre sosyalizmde de sürmeye devam ediyor:

"İşçi sınıfı, sosyalizme geçiş öncesinde işbirliği yaptığı güçleri de sosyalizm amacına kazanmak, onlarla işbirliğini sürdürmek için çalışacaktır." (s 44)

Görüldüğü gibi TKP'nin önerdiği "ulusal demokrasi" hem faşizmden çıkışta, hem de sosyalizme yolu açacak devrimin gerçekleşmesinde kesinlikle tayin edici öneme sahiptir.

Gerek faşizmden çıkışın, gerekse devrimin gerçekleşmesinin, ülkenin özgül şartlarına ve dünyadaki güçler dengesinin içinden geçmekte olduğu sürece bağlı olduğu, hem faşizmden çıkışta, hem de devrimde bu şartların belirleyici rol oynadığı bilinir. Bu nokta devrim konusunda çok daha önem kazanır. Onun içindir ki teorik-ilkesel ortak nitelikler dışında hiçbir ülkenin devriminin birbirleriyle aynılaştırılamayacağı, her ülkenin devriminin unique (özgün) olduğu söylenir. Bu nedenle gerek faşizmden çıkış konusunda, ama özellikle devrim meselesinde *program* belirlerken nasıl olacağını önceden kestiremeyeceğimiz ayrıntılara girmeden, bilimsel ve ilkesel belirlemelerle yetinilmesi yerinde olur.

TKP'nin önerdiği "ulusal demokrasi"nin sınıfsal güçleri, *teorik planda*, birbirleriyle işbirliği yapabilirler mi, yaparlarsa hangi platformlarda ve şartlarda yaparlar, bunların birlikte —örneğin işçilerle "ulusal sanayiciler"in— devrim yapmaları, hatta sosyalist düzende de işbirliklerini sürdürmeleri mümkün mü? Bunlar önemli konulardır, ilgilenenler ve ilgilendiren tarafından tartışılmalıdır. Ancak bunun yeri bu yazı değildir. Biz burada TKP programının bazı bölümlerine değinmek zorunda kaldıysak bu, "ulusal demokrasi" üzerine hazırlanan tezde de açıkça belirtildiği gibi bu tezin TKP Programı'ndaki "ulusal demokrasi"nin "geliştirilmesi, ayrıntılandırılması ve somutlanması" olduğu içindir.

Bunun içindir ki devrim meselesini tartışmaya girmeden, tezde "ayrıntılanan" "ulusal demokrasi"nin, bu öneri gerçekleştiği taktirde nasıl bir süreç izleyeceğine kısaca göz atmak istiyoruz.

TKP "ulusal demokrasi"nin güçleri kapsamını —genel hatlarıyla— SOL BİRLİK partileri, diğer sol siyasetler, "Kemalistler" ve "yasal muhalefet" partileri olarak belirliyor. Sol hareket içinde yer alanların —TKP hariç— "ulusal demokrasi" —ya da benzeri— bir hedefleri yok. "Kemalistler"den neyin kastedildiğini bilemiyoruz, en azından somut olarak bu nitelikte bir örgütün, siyasetin, hareketin vb. varlığından haberimiz yok. Geriye kalıyor "yasal muhalefet". Bunları da TKP'nin SHP, DSP, DYP ve RP olarak somutladığını biliyoruz. Bu partilerin de TKP'nin "ulusal demokrasi" önerisi hakkında resmi bir açıklamaları .olduğunu duymadık. Farzedelim ki şartlar TKP'nin öngördüğü doğrultuda gelişti, yukarıda saydıklarımızın tümü, yahut ağırlıklı bölümü, "ulusal demokrasi" önerisine ikna oldular ve birlikte çalışmaya, mücadele yürütmeye başladılar. Varsayımımızın bundan sonrasını somutlamakta fayda var.

"Ulusal demokrasi" cephesinin mücadelesi sonucu, tezde öngörüldüğü gibi parlamenter yoldan veya bir başka şekilde faşizme son verildi, TKP'nin de içinde yer aldığı ulusal demokratik güçler iktidara geldiler. Somutlarsak, TKP ve olabilirse diğer sol güçler, Erdal İnönü'nün SHP'si, B.Ecevit'in DSP'si, S.Demirel'in DYP'si ve N.Erbakan'ın RP'si ile birlikte, bir süreç boyunca sosyalizme ilerleyecek olan, proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi demokratik halk devrimini, onun ilk aşamasını oluşturan ulusal demokrasiyi gerçekleştirdiler. Yani komünistler, diğer solcular, sosyal-demokratlar, muhafazakârlar, dinciler, "ulusal demokrasi" için omuz omuza verip *devrim* yaptılar. TKP Programı'na dayanılarak hazırlanan "ulusal demokrasi" tezinin somut manzarası —şayet bu tez gerçekleşecekse— sadece ve sadece budur.

Antifaşist mücadelenin, *devrimci durum şartlarının oluşmasıyla* birlikte devrim mücadelesine dönüşüp faşizmden devrimle de çıkılması sözkonusu olamaz mı? Elbette olur ve bunun dünya pratiğinde parlak örnekleri de vardır. Ancak böyle diye bu örnekleri ne genelleştirmek doğrudur, ne de onlardaki bir kısım *özgüllükleri* apayrı şartlarda kendimize *adapte* etmek. Üstelik subjektif tutum ve davranışları bir kenara, objektif toplumsal yeri ve sınıf konumu dolayısıyla apaçık sınıf düşmanı olanlarla birlikte, aynı cephe içinde devrim yapmayı öngörmek ve bunu "ayrıntılarıyla" programlamak olacak iş değildir. Böylesine, hiçbir işçinin, hiçbir emekçinin aklı yatmayacağı gibi, Süleyman Demirel'in de, Bülent Ecevit'in de, ötekilerin de aklı hiç mi hiç yatmaz.

Bu sonuncuların akılları yatmadığı taktirde yapılacak olanı TKP Programı şöyle özetliyor:

"İki aşamalı bütünsel devrimin tüm gelişme süreci boyunca parçalanan ve yokedilen burjuva devlet aygıtının yerini işçi sınıfının güçlü erki, proletarya diktatörlüğü alacaktır." (s. 44).

Eğer böyle olacak ise bir Demirel'e bir Ecevit'e —ve benzeri diğerlerine— *bütünsel* olduğu vurgulanan demokratik halk devriminin ilk aşaması olan "ulusal demokrasi"yi gerçekleştirmek üzere TKP ile işbirliği yapmalarını önermek, onlardan bindikleri dalı kesmelerini istemek olmaz mı?

Oysa tezde işbirliği konusunda ileri sürülen görüşler, Program'dakine benzemiyor. Örneğin şöyle ibareler var:

"TKP'nin birlik ve mücadele politikası.... güvenilir bir bağlaşık olma politikasıdır.... Biz kendi politikamızın doğruluğuna bütün öteki demokrasi güçlerini ikna etmek için her çabayı göstereceğiz." (s. 13).

Programda ve tezde müttefiklere karşı bu birbirini nakzeden tutum aslında yine "ulusal demokrasi"ye yüklenen, gerçekleşmesi imkân dışı işlevlerden kaynaklanıyor. Çünkü "ikna etmek" objektif olarak ikna olabilecekler için sözkonusudur. Proletarya diktatörlüğü ise, objektif olarak ikna olması imkânsız olanlar içindir. Onun içindir ki objektif olarak ikna olmaları imkânsız olanları ikna etmeye çalışmak boşunadır.

Böyleleri ile faşizme karşı işbirliği yapılmaz mı? Elbette yapılır ve biz bunun gereğine her zaman dikkati çektik, çekiyoruz. Ancak böyleleri ile işbirliği yapmadan önce onlara karşı izlenecek tutumun izleyeceği süreç açıkça belirlenir. Böyleleri ile ortak yanımız, faşizme karşı olmak, demokratik hak ve özgürlükleri savunmak —tabii *gerçekten* savunanlar için sözkonusudur— ve bu uğurda mücadele vermeye niyetli olmaktır. Ancak önceden biliriz ki böyleleri, faşizmden çıkıldıktan sonra, sınıfsal niteliklerinin doğal sonucu olarak, devrimci mücadelemizi kösteklemeye çalışacaklardır. Hele devrimden sonra, devrimi yolundan saptırmak, geriye döndürmek için ellerinden geleni ardlarına koymayacaklardır. Onun için de bu geçici müttefiklerle yollarımızın ileride ayrılacağını bilerek, bize karşı uygulanacak her şiddete aynıyla cevap vereceğimizi önceden açık açık dile getiririz. Bunu yapmamız hem böylelerini uyarmak için, ama daha da önemlisi işçilerin, emekçi yığınların partilerine, örgütlü güçlerine olan güvenlerini daha da sağlamlaştırmak için zorunludur.

SONUÇ: TKP'nin "ulusal demokrasi" önerisini en genel hatlarıyla gözden geçirdik. Detaylara inmemeyi yerinde bulduk. Çünkü itirazımız esas olarak böylesi bir hedefin ve ona yönelik politikaların kendisinedir. Vardığımız sonuç odur ki, "ulusal demokrasi" tezinin bilimsel bakış açısıyla bağdaştırılması son derece müşkül olduğu gibi bu önerinin hayata geçirilebilmesi şansı hemen kesinlikle yoktur.

Elbette bunlar bizim görüşlerimizdir ve görüşlerimizin tartışılmasını, varsa yanılgılarımızın ortaya konmasını, böylece işçi sınıfının en can alıcı meselesi olan İTTİFAKLAR konusunun daha da derinleştirilip geliştirilmesini büyük bir memnunlukla karşılayacağımızı belirtiriz.

DİPNOTLAR

(1) Bunlar dışında kapitalizm öncesinin son derece ağır bastığı, ya da kapitalist olmayan yolun denendiği bir kısım ülkeler yer alır, "ilerici", "devrimci demokrasi" vb. deyimlerle adlandırılan rejimler var. Konumuzu doğrudan ilgilendirmediği için bunlara girmiyoruz.

(2) Uluslararası sosyalist literatürde de geçen "ulusal demokrasi" deyimi, bu yazımızda sadece TKP'nin Türkiye için önerdiği özgül "ulusal demokrasi"yi ilgilendirmektedir.

(3) Kapitalist bir toplumda silahlı kuvvetlerin esas görevi, burjuvazinin çıkarlarını hem dışarıya karşı hem de içerde savunmaktır. Bu konumuyla ordu burjuvazinin diktatörlüğünün en büyük güvencesidir. Hele TC ordusunun 1923'ten beri yegane işlevi bu olmuştur. İşçiler, emekçiler, Kürt halkı ne zaman biraz seslerini çıkarmaya kalkmışsalar, özellikle 1926'daki Takrir-i Sükûn ilanından bu yana hep orduyu —hem de acımasız bir zulumle— karşılarında bulmuşlardır. Onun için TKP'nin silahlı kuvvetlere ilişkin tezindeki yaklaşımdan tümüyle farklı düşünüyoruz. Evet burjuva demokrasisi şartlarında silahlı kuvvetlerde reformlar yapılması, askeriyenin olabildiğince demokratlaştırılması kuşkusuz önemlidir ve doğrudur. Ama bütün bunlar ordunun burjuva toplumundaki asli işlevini değiştirmez. Devrim olacak ise TC silahlı kuvvetlerinin çökertilmesi ve yerine halk ordusunun geçirilmesi zorunludur.

(4) Kürt halkının "ulusal demokrasi"deki yeri sözkonusu olduğunda zorlanıldığı dikkati çekiyor. Zaten programdaki "sınıf temeli" kapsamında yer alan Kürt halkının broşürde çıkartılmış olmasının nedeni de bu olsa gerek. Yine broşürde, "ulusal demokrasi"de Kürt halkının durumunun yer aldığı "demokrasi mücadelesi ve Kürt halkı" alt başlıklı bölümde bir kere dahi "ulusal demokrasi" deyimine yer verilmemesinin, bunun yerine devamlı "demokrasi" kelimesinin kullanılmış olmasının sebebi de aynı zorlanma. Gerçekten çok uluslu bir ülkede tek bir "ulusal demokrasi" öngörmek olacak şey değildir. Çünkü her ulusun bir adı olur. Türkiye'de TKP'nin önerdiği "ulusal demokrasi" Türk Ulusu'nun demokrasisi olacak ise Kürt halkının bu demokraside yeri olması mümkün değildir. Bunun aksi de geçerlidir. Türklerin ve Kürtlerin birlikte içinde yer aldıkları bir "ulus"tan söz edilebilir ama bu da olsa olsa sosyalist bir "ulus" olur. Oysa TKP'nin önerdiği "ulusal demokrasi" gördük, içinde sanayicilerin de yer aldığı bir burjuva demokrasisidir.

(5) "Ulusal demokrasi"nin sınıf temeli TKP Programı'nda aşağıdaki gibi belirlenmiş:

"Ulusal demokrasi, işçi sınıfının, köylülerin, esnaf ve zanaatçıların, yurtsever erlerin, assubay ve subayların, aydınların ve gençliğin, küçük ve orta işletme sahiplerinin, Kürt halkının, diktatörlüğe karşı çıkan ve ortak bir program çerçevesinde birleşen tüm güçlerin işbirliğiyle, işçi sınıfının öncülüğündeki yığınların bağımsız, aktif savaşımı ile kurulabilir." (s. 32).

Aynı sınıfsal temel "ulusal demokrasi"ye değgin broşürde ise şöyle belirleniyor:

"Ulusal demokrasi, bütün ulusal güçlerin, işçi sınıfının, köylülüğün, esnaf ve zanaatkârların, memur ve aydınların, küçük ve

(Devamı 15. sayfada)

İttifaklar Politikası: Yeni Aşama

Harilaos Florakis
Yunanistan KP MK Genel Sekreteri

Yunanistan'da Ekim ayında yapılan yerel seçimlerde Yunanistan KP oylarını artırdı. Seçim öncesi sahip olduğu 45 belediye başkanlığı sayısını 53'e çıkardı. Bu seçimlerde komünistlerin oyunun, PASOK için "çantada keklik" olmadığı ve neden olmayacağı KP seçim politikasında somut olarak görüldü. PASOK yerel seçimlerde büyük oy kaybına uğrarken Atina, Selanik ve Pire gibi büyük şehirlerde belediye başkanlığını kaybetti.

Yunanistan KP MK Genel Sekreteri Harilaos Florakis'in aşağıda bir bölümünü sunduğumuz ve World Marxist Review *dergisinin Eylül 1986 sayısından cevrilen yazısı Parti'nin ittifak politikasına ışık tutuyor.*

İttifak stratejisi ve taktiklerinde sosyal ve siyasi faktörlerin doğru bileşimi olağanüstü önem taşır. Sosyal temeli olmayan siyasi ittifakların pek değer taşımadığını tecrübeler gösteriyor. Bu tür ittifaklar kural olarak zayıf ve kısa ömürlüdür. Öte yandan, siyasi olarak, —cephe, blok, anlaşma, vb.— şekillenmemiş ve farklı güçlerin ortak eyleminde ifade bulmayan sosyal ittifakların da etkisi azdır ve birliğin gerçekliğinden ziyade potansiyelini temsil etmekle kalırlar. Pratikte, ittifak politikası, nesnel olarak koşul ve çıkarlarının ortaklığı ne kadar derin olursa olsun, sınıf ya da tabakalar arasında doğrudan işbirliğinde değil, bu sınıf ve tabakaların temsilcilerini uygun bir mücadele platformunda biraraya getiren sosyal hareketlerde ve sosyo-politik koalisyonlarda hayat bulur.

Somut duruma ve verili anın gereklerine göre şekillenen bu tür platformların oluşturulması için hazır reçeteler yoktur. Bu bakımdan, bizce Yunanistan'da bugün özellikle önem taşıyan nedir?

Herşeyden önce derin ekonomik krizin, ülkenin ekonomik hayatına uzun süredir ayak bağı olan, emekçileri sosyal felâketlere mahkum eden ve onları sosyal hakları için ortak hareket etmeye yönelten sonuçları sözkonusu. Yine, ilerici güçlerin ülkenin ABD'ye, NATO'ya, Ortak Pazar'a ve bir bütün olarak uluslararası emperyalizme ekonomik, askeri ve siyasi bağımlılık sistemine karşı mücadele görevinin belirlediği özdeş çıkarları kapsayan bir alan var. Gerici rejimlerin uzun yıllar süren yönetiminden sonra demokratikleşme sorunları da büyük önem taşıyor. Toplumsal hayat, 1981'deki parlamento seçimlerinde sağcı Yeni Demokrasi Partisi-nin yenilgiye uğraması ve Panhelenik Sosyalist Hareket'in (PASOK) yönetime gelmesiyle yalnızca kısmen demokratlaşmıştır. Dahası, bu süreç son dönemlerde zayıflama, hatta kimi alanlarda ters yönde yolalma eğilimi göstermektedir.

Kısaca, Yunan toplumu şu anda radikal ekonomik, sosyal ve siyasi dönüşümlere şiddetle ihtiyaç duymaktadır ve bu, tüm ilerici güçlerin birleştirilmesi gereğini doğurmaktadır. İttifak politikamızı değişiklik sorunu üzerinde, çözümünü fiilen YKP'nin halk-birliği platformunun oluşturduğu program üzerinde odaklaştırmamızın nedeni budur. Somut olarak, bu, ülkeyi ABD-NATO bağımlılığından kurtarmayı, ulusal egemenliği güçlendirmeyi, devlet kurumlarını temelinden demokratikleştirmeyi, tekellerin tahakküm eylemlerine son vermeyi ve Yunanistan'ın özgür toplumsal gelişmesinin koşullarını yaratmayı amaçlayan ilerici bir politikanın uygulanması için gerçekten değişiklik isteyen tüm sosyal grupları, partileri, kitle hareketlerini birleştirmek anlamını taşımaktadır.

İYİNİYET OLMADAN DİYALOG OLMAZ

Gerici rejimlere karşı mücadele sırasında, mücadelede yer alanların çoğu, siyasi ittifak dinamiğinin demokratik süreçte, merkez sağdan merkeze, oradan merkez-sola ve nihayet sol güçlerin zaferine doğru, birbirini izleyen aşamalarca belirleneceği kanısındaydılar. Buna göre, sağcı Yeni Demokrasi hükümeti askeri cuntadan daha iyiydi, öyleyse onun politikası ekseriyetle kabul edilmeli ve onunla işbirliği yapılmalıydı; aynı varsayımla, PASOK hükümeti Yeni Demokrasi hükümetinden daha iyidir, yani kayıtsız-şartsız desteklenmelidir. Böyle bir mantığa dayanarak, kapitalist sistem çerçevesinde birbirini izleyen her daha liberal ya da reformist rejimin peşine takılınır ki bu, kaçınılmaz olarak Komünist Partisi'nin bağımsız siyasi rolünü inkâra, onun taktik ve stratejik amaçlarını terketmeye götürür.

Yukarıda belirtilen sorunların çözümü, tümüyle farklı bir gidişatı —işçi sınıfının hedeflerine ulaşmak için tüm olanakların sonuna kadar kullanılmasını ve bunlara ulaşıldığında, tekellerin politikasına alternatif olarak yeni ve daha derin taleplerin formüle edilmesini— gerektiriyor. Diğer bir deyişle bu, sürekli bir değişme süreci için, emekçi halkın aktivitesinin daha artması, kitlesel siyasi bilincin daha hızlı olgunlaşması; kitlelerin bir demokratik ve sosyal dönüşümler platformunda daha süratle birleştirilmesi için mücadelenin hızlandırılması demektir. Biz, ülkedeki durumu, yalnızca geçmişte, sağcı hükümetler zamanında olup bitenlerle değil, herşeyden önce uzun vadeli, gerçek değişmeyi kriter alarak değerlendiriyoruz.

YKP programı, sınıf mücadelesinin her cephesinde sürekli olarak en önde var olmamızı; halkın ekonomik, sosyal ve genel demokratik sorunlarının çözümünü talep eden çeşitli akıntıları tek bir antiemper-

yalist, antitekel selde biraraya getirmek üzere güçleri birleştirmek için ısrarlı çaba göstermemizi gerektiriyor. Partimiz bu çerçevede her zaman gericiliğe karşı, kuşkusuz PASOK dahil tüm güçlerle, belirli ya da daha genel konularda, her düzeyde işbirliği için her fırsattan yararlanmaktan yana ve buna hazır olmuştur.

Buna karşılık PASOK'tan olumlu bir cevap almadık. PASOK "kendi gücüne dayanma"yı, bir başka deyişle tek-parti hükümeti politikasını tercih etti. Eski vaadlerini terkederek, kendini devlet-tekelci kapitalizmin işlerinin yönetimini modernleştirmeye hapsetti. Hükümet, tekellerin diktatörce davranışına yataklık etmekte, onların imtiyazlarını korumakta, krizin yükünü emekçilerin omuzuna yıkmaktadır. Dış politikasının kimi olumlu yanları Atlantikçilik çerçevesinin ötesine gitmiyor. Kitleleri birleştirmeye yardımcı olmak ve egemen sınıf ve emperyalizmin yarattığı engellerin üstesinden gelebilmek için gerekli güçler dengesini oluşturmak yerine, PASOK, bu engelleri, gerçek anlamda değişikliği sürekli erteleme politikasının gerekçesi olarak gösteriyor.

Yalnızca halka karşı tedbirlerini dayatabilmek için değil, aynı zamanda daha da tutucu bir hükümetin önündeki başlıca engellerden birini oluşturan yekvücut, militan ve kitlesel sendikal hareketle hesaplaşmak üzere, hükümet son zamanlarda sendikalara karşı saldırılarını artırdı. Sendika yönetiminde tam kontrolü sağlamak üzere, yetkililer Yunan Genel İş Konfederasyonu'ndaki çoğunluğa karşı bir adlî saldırı başlattılar. Mahkemeler ve savcılık makamı sendikalara ve grev hareketine karşı antidemokratik tedbirleri uygulamak üzere kullanılmaktadır.

Böyle bir tutumu sürdürürken, PASOK MK Mart 1986'da bizi "diyalog ve işbirliği"ne çağırdı. Yunanistan KP MK plenumu bu girişimi ayrıntılarıyla tartıştıktan sonra olumlu bir karşılık vermeyi imkansız buldu. Neden?

PASOK'un önerileri ne diyalogun çerçevesini ne de amaçlarını kapsayan, daha da önemlisi, kendi açısından hükümet politikasının gözden geçirilmesinin mümkün olup olmadığına değinmeyen, son derece genel ve çelişkili önerilerdi. Öneriler PASOK'un belirli konularda işbirliği ve tabanda birlik ya da bir diyaloga girmek üzere olan iki parti arasındaki bağların genel tabiatı üzerine görüşlerine de açıklık getirmiyordu. Bir yandan, "yaklaşımlarımızdaki stratejik açıdan önemli farklılıklar birleşmiş bir sol güçler programını yakın bir gelecekte gerçekleştirmeyi imkansız kılıyor" diyorlar; öte yandan, ulusal sorunların çözümü için bir asgari program temelinde birleşik cepheden, ilerici güçleri birleştirmenin ön koşullarından söz ediyorlar. Görülüyor ki, sözkonusu olan, iktidar partisi ile sol arasında pratikte yeni ilişkilerin şekillenmesi teklifi değil, Ekim'deki yerel seçimlerde PASOK'u seçmenlere "sol birliğin partisi" olarak takdim etmeye yönelik siyasi bir manevradır.

Yunanistan KP, verdiği cevapta, partimizin her zaman, yalnızca belirli konularda değil, ülkede değişmeyi getirecek yeni bir yolu açmak üzere, her konuda demokratik güçler arasında diyalog ve işbirliğinden yana olduğunu ve olacağını vurguladı. Ne ki, bu, en azından geniş halk kitlelerinin karşı karşıya olduğu yakıcı sorunlar karşısında aynı tavrı almayı gerektiriyor. Bu sorunların tartışılması ülke açısından çok önemlidir. Biz, hükümetin gelir politikasının gözden geçirilmesi, sendikal harekette demokratik uygulamaların yeniden geçerli kılınması, doğrudan ve nispi temsil sisteminin getirilmesi, emekçi halkın haklarını ve rolünü kısıtlayan yasalar ve kararnamelerin demokratikleştirilmesi konularında PASOK ve diğer kamuoyu güçleriyle biraraya gelmeye hazırız. Yunanistan KP MK'nın yapıcı önerileri, bu nedenle, belirgin konuların tartışılabilmesi ve halkın ve ülkenin çıkarına bir diyalog için, tarafların diğer konulardaki farklılıklarına bakmaksızın, somut bir çerçeve belirledi. İktidar partisinin iyiniyet sergileyecek kimi somut eylemlerinin, bir diyalogu mümkün ve etkili kılacak güven ortamının yaratılmasına yardımcı olabileceği inancındayız.

SOL GÜÇLERİN BİRLEŞİK CEPHESİNE DOĞRU

Komünistler kendilerini hükümet politikasının genel eleştirisi ile sınırlamıyorlar; halkın karşı karşıya olduğu hayati sorunların çözümüyle yakından ilgili gerçek değişme hedefleri belirliyorlar ve her demokratik reformu, emperyalizmin politikasıyla her anlaşmazlık belirtisini ve barışı korumayı amaçlayan her eylemi destekliyorlar. Yunanistan KP, hükümet politikasının olumsuz yanlarını eleştiregelmiş, ülkenin ileriye doğru gelişmesine yönelik her engellemeye karşı çıkmıştır.

PASOK'la sağcılar arasındaki çelişkiyi hesaba katmayı, ya da halk hareketinin değişikliği gerçekleştirmek üzere, belirli koşullarda sözkonusu çelişkiden şu yada bu şekilde yararlanabileceğini gözönünde bulundurmayı ihmal edemeyiz. Komünistler, partimizle Yeni Demokrasi Partisi arasında bir işbirliği olduğu yolundaki asılsız iddiaları kesinlikle reddediyorlar. Bu iddiaları ortaya atanlar, komünistler ve sol eğilimli emekçilerin antitekel hedefler için kitle hareketi içerisinde Yeni Demokrasi ve diğer burjuva partilerinin taraftarlarıyla ortak herhangi bir faaliyette bulunma fikrini kasten çarpıtan Yeni Demokrasi yönetimi ile siyasi işbirliğinin hiçbir temeli olmadığını çok iyi biliyorlar. Yunanistan KP, tekellerin baş savunucuları olan sağ güçlere karşı kesin cephe almıştır. Ama biz bu mücadeleye, halk kitlelerinin tutucu zihniyet taşıyan kesimlerine —Yeni Demokrasi taraftarlarına— karşı bir tür kesin tecrit, düşmanlık, önyargı ya da engelleme olarak bakmıyoruz. Onların arasında olumlu bir ayrışma ya da barış, demokrasi ve ulusal bağımsızlık mücadelesinin somut konularında ortak eylem ihtimalini dışlamıyoruz.

Partimiz emekçi halkın sınıf temelinde birliğinin gereğini vurgulamakta, emekçilerin suni bir biçimde farklı kesimlere bölünmesine karşı çıkmaktadır. Siyasi inancı ya da geliri ne olursa olsun, ücretliler ve maaşlıların sermayenin ücretli köleleri olduğunda ısrar ediyoruz. Köylüler, zanaatkârlar, esnaf, bilim emekçileri ve tüm diğer emekçiler

ortak çıkarlara sahiptir; bu çıkarlarının gerçekleşmesi için kitle örgütlerinde birleşmektedirler. Bunlar "sağcılar", "merkezciler", "solcular" olarak ayrılmaksızın, inançları ne olursa olsun kendilerini, ortak düşmanları olan tekelci sermayenin karşısında aşağı yukarı aynı durumda buluyorlar. İşçi sınıfı ve diğer emekçiler arasında bizimkilerden farklı görüşlerin var olduğunu söylemeye gerek yok. Yapıcı ve demokratik bir diyalogu yürütürken, kendi fikirlerimiz, siyasi tavırlarımız ve diğerlerinin görüşlerini eleştirme hakkımızda ısrarlıyız. Ama bunu, ortak bir dilin bulunmasına yardımcı olacak, emekçilerin birliğini güçlendirecek, onlarla ortak sorunlarımızın çözümü için mücadelede güven ve eşitlik temelinde ilişkiler kuracak şekilde yapmak gayretindeyiz.

Halkın temelde birliği politikası Yunanistan KP'nin demokratik güçleri birleştirme hattının ana muhtevasını oluşturuyor. Bu birliğin temelini emekçilerin günlük ihtiyaçları ve ekonomik durumda iyileşme sağlamak için, hükümetin ve tekellerin sendikal ve demokratik haklara saldırılarına karşı eylemlerini yürüten örgütler oluşturuyor. Biz, bu mücadelenin sosyal sorunlara sıkı sıkıya bağlanmasını; emekçiler arasında militanlığın yaygınlaştırılmasına, onların siyasi bilincini yükseltmeye ve halk hareketinin tekellerin iktidarından kurtulmak için, demokrasi ve ilerleme için birliğe olan ihtiyacını anlamalarına yardımcı olmasını istiyoruz.

Yakıcı sorunları çözmenin yolu şimdi *sol ve ilerici güçlerin birleşik cephesi*nin oluşturulmasından, halkın değişiklik isteyen çoğunluğunu seferber edebilecek, iktidara gelebilecek ve halkın çıkarına, ulusal bağımsızlık ve gerçek demokrasi için bir toplumsal dönüşüm programını uygulamaya koyabilecek bir cephenin kurulmasından geçiyor.

Böyle güçler var mıdır?

Elbette vardır. En başta, değişimin en aktif dinamosu olan, öncü ve birleştirici politikası, dönüşümler için siyasi alanı şekillendirme ve genişletmede anahtar rolü oynayan Yunanistan Komünist Partisi var.

PASOK'tan kopmuş olan ve kendi yollarında ilerleyen, hükümet politikasındaki tutucu yönelimlere karşı çıkan gruplar var. Yine, iktidar partisi içerisinde onun politikası ile aynı görüşte olmayan ve konumlarını değiştirmesi ve değişiklik için mücadeleye katılması mümkün hatırı sayılır ilerici güçler var.

Aralarında savaşa karşı çıkanların, çevre koruma hareketinin bulunduğu ve geleneksel siyasi partilerin dışında oluşmuş; özünde halk hareketinin gücüne ve onun dinamik gelişmesine katkıda bulunan yeni kitlesel eğilimler var.

Halk hareketinin yükselişi, iki partili sistemin ve bu sistem içerisinde yer alan partilerin krizi kuşkusuz diğer radikal tabakaları harekete geçirecek ve yeni sol güçlerin ortaya çıkmasını teşvik edecektir. Bu, örneğin, bizden çok farklı ideolojik konumlarda bulunan çeşitli siyasi grupların yalnızca antikomünist önyargıları aşmaya başlamakla kalmayıp, kendilerince, ülkenin demokratikleştirilmesi ve halkın yaşama koşullarının iyileştirilmesi için Yunanistan KP ile işbirliği ihtiyacını hissetmeye başlamalarıyla kanıtlanıyor.

İŞBİRLİĞİ VE MÜCADELENİN DİYALEKTİĞİ

Komünistler açısından birleşik cephe politikası kısa vadeli bir çare değil, tüm sol güçleri sermayeye karşı ve toplumu demokratikleştirmek için mücadeleye, sosyalist dönüşümler için elverişli koşulları yaratmaya yardımcı olacak bir mücadeleye seferber edecek uzun vadeli ve sürekli bir stratejidir. Ama biz işbirliği olanaklarına gerçekçi yaklaşıyoruz. Pratik gösteriyor ki, partiler arasında varılan anlaşmalar bir dizi sorunun çözülmesine yardımcı olurken, başka sorunları kızıştırıyor, özellikle Komünistlere, işbirliğine yabancı kavramların dayatılması ve onların sırtından siyasi sermaye edinme girişimlerine bağlı olarak yeni sorunlar ortaya çıkarıyor.

Demokratik çıkarların ortaklığı siyasi ittifakların en önemli birleştirici faktörüdür. Bunlar çerçevesinde demokrasinin korunması ve geliştirilmesi aynı zamanda herhangi bir koalisyonun tarafları arasındaki merkeze doğru ve merkezkaç eğilimleri ortaya çıkarmaya hizmet eden gerekli bir koşuldur. Ne ki, bu tür koalisyonlar içinde kapitalist toplumun uzlaşmazlıklarından kaynaklanan iç çelişkilerin de süreceği açıktır. İşbirliği, ideolojik ve çoğu kez, siyasi farklılıkları getirir ve bu, sürekli olarak bu farklılıkların üstesinden gelmeyi, yeni sorunlar karşısında uyumlu konum ve yaklaşımlar sağlamak üzere sürekli çabayı gerektirir. Birlik ve mücadele birbirini dışlamazlar, aksine sol ve ilerici güçlerin herhangi bir cephesinin kurulmasında tamamlayıcı faktördürler.

Biz, bu nedenle, partinin bir yandan halkın çoğunluğunun ortak çıkarlarının sözcüsü olarak hareket etmesini ve bunun sonucunda diğer siyasi güçlerle ilişkiler geliştirmesini; diğer yandan demokrasi ve sosyal ilerleme için mücadelede bağımsızlığını sürdürmesini gerektiren bir durumun diyalektiğini başarmak gibi muazzam bir görevle karşı karşıya bulunuyoruz. Birlik politikasını yürütürken, birliğin taraflarıyla polemiğe her zaman hazır olmak ve bunu ortak eylem temelini yok etmeden ya da işbirliğini zayıflatmadan, ilkeli olarak yapmak gerekir.

Sınıfsal ve siyasi ittifaklar zorunlu ödünleri gerektirir, ne ki bunlar komünistlerin elini kolunu bağlamayan ya da onların kendi faaliyet olanaklarını veya bağımsız siyasi girişimlerini sınırlamayan ödünlerdir. Bu kapsamda, Lenin şöyle diyor: "devrimin çıkarları adına ülkümüz, hiçbir şekilde tüm partilerin, tüm eğilimlerin ve farklı fikirlerin devrimci kaosta eriyip birbiriyle kaynaşması olmamalıdır" (Lenin, *Toplu Eserler*, C. 8, s. 165). Bu yüzdendir ki, biz genel anlamda bir koalisyon için değil, açık seçik olarak ilerici değişmeye yönelen bir ortak cephe için halk hareketinin örgütleyici unsuru olarak hareket edecek bir koalisyon için mücadele ediyoruz. Partimizin bağımsızlığı, diğer sol eğilimlerle arasına mesafe koymasından değil, onları ve ortaya çıkan ittifakların faaliyetinin genel gidişatını etkileme yeteneğinden oluşuyor. Koalisyonun birliği ve partinin bağımsızlığı arasın-

daki çelişki —birbirini karşılıklı olarak dışlayarak— mekanik biçimde değil, iki unsurun dinamik karşılıklı etkileme süreci içerisinde diyalektik olarak çözülmelidir.

Tüm farklılıklarına rağmen, Yunanistan'ın ilerici sol güçleri değişiklik talebiyle birleşmişlerdir. Bu nedenle, dönüşümler için bir ortak programı formüle edecek koşulları yaratmak üzere ortak zemin bulabilir ve konumlarını yakınlaştırabilirler. Şimdi önde gelen ve yakıcı olan, emekçi kitlelerin durumu ve mücadelesinin temel sorunlarına ortak bir yaklaşımı biçimlendirmeyi sürdürmektir. Yaklaşmakta olan yerel seçimler bu doğrultuda önemli bir adım olabilecektir.* Yunanistan KP MK'nın geçen Mayıs ayında yapılan plenumu seçim kampanyasında partinin temel görevinin yerel hareketlerin daha aktifleştirilmesi ve ilerici güçlerin birliğini ifade etmek ve pekiştirmek üzere geniş kapsamlı seçim listeleri oluşturulması olduğunu vurguladı. Büyük şehirlerde solun belediye başkanlığı için ortak listeyi destekleyen birliği şimdiden oluşmuştur. Partimiz bunların, değişme talebinde bulunan bir birleşik cephe başlangıcına dönüştürülmesi için elinden geleni yapacaktır.

Biz, böyle bir cephenin oluşturulmasında barış için ve savaşa karşı mücadeleyi kalıcı ve çok önemli bir etken olarak görüyoruz. Çünkü bu mücadele, ideolojik olarak farklı parti ve örgütleri biraraya getirmekte, onlara bir nükleer felâketi önlemek üzere birlikte hareket etmeyi öğretmekte; böylece demokratik çevrelere, diğer alanlarda işbirliği konusunda olumlu etkide bulunmaktadır. ■

*Bu yazı, seçimlerden önce yayınlanmıştı (çev.)

SENDİKAL BİRLİĞİN GÖZETİLMESİ ESASTIR

(3. sayfadan devam)

mesini engelleyenleri kongre platformunda herkesin gözleri önünde teşhir ve tecrit etmek ve böylece yerleri ve zamanları belirlenmiş kapalı ve açık hava toplantıları, yürüyüşler vb. eylemleri içeren bir çalışma programını kongre kararı haline getirmek pekâlâ mümkündür.

Böylesi gerçekleştiğinde Türk-İş'i sınıf sendikacılığı doğrultusuna sokmak görevinin ağırlıklı bölümü kongreden sonra başlayacaktır. Yönetim mevcut ekipte —veya zihniyette— kaldığı taktirde, bunlar programın uygulanmasını geçiştirmek için her çareye başvuracaklardır. İşte bu durumda esas görev Türk-İş yönetimini sıkı sıkıya denetlemek, onları eylem programını uygulamaya zorlamak ve bu *takip*te sonuna kadar ısrarlı ve kararlı olmaktır. Ş.Yılmaz'ın ve şürekâsının böylesi radikal bir eylem programının uygulanmasını daha baştan aksatacakları, çaresiz kaldıklarında da sulandıracakları besbellidir. Böylece her geçen gün daha çok batağa batacaklardır. Battıkça teşhir ve giderek işçiler arasında hepten tecrit olacaklardır.

Bir daha altını çizelim, şu anda sınıf sendikacılığını savunanlara düşen Türk-İş için 3 yıllık somut bir eylem programı hazırlamaktır. Böyle bir programı hazırlamanın hiçbir zorluğu yoktur. 12 Eylül 1980 sonrasında işçilerin kaybettikleri bellidir; ondan öncesinde sahip olmadıkları fakat uğrunda mücadele verdikleri üniversel işçi hakları da bellidir. Nihayet günümüzün, "*iş, ekmek, hürriyet*" şiarında sembolleşen acil talepleri de bellidir. Üstelik yakın geçmişin sınırlı birkaç eylem denemesi, işçilerin mücadeleye katılmada nasıl şevkli ve istekli olduklarını açığa koymuştur. Somut bir eylem programının hazırlanması ve Türk-İş kongresinde, kongre kararı haline getirilmesi gerçekleştiğinde, bu programın uygulanması sıkı sıkıya takip edilirse, kaytarmaların üzerine gidilir ve gerektiğinde program Türk-İş yönetimine rağmen uygulamaya konursa, hiç de uzun olmayan bir sürede Ş.Yılmaz'ın ve benzerlerinin işçi kitlesi içinde yapayalnız kaldıkları görülecektir. Ve sonuçta böylelerinin tasfiyesi sadece bir formalite meselesi haline gelecek, DİSK geleneğinde sembolleşen sınıf sendikacılığı ilkelerinde sendikal hareketin birliği sağlanmış olacaktır. ■

TSİP'İN TKP TEZLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

(11. sayfadan devam)

orta işletme sahiplerinin, ulusal sanayicilerin, geleceğini bu topraklara bağlamış bütün sınıf ve katmanları emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı çıkarlarının korunacağı bir düzendir." (s. 15)

Her iki belirleme arasında oldukça önemli farklar olduğu ortada. Bu farkların en fazla dikkati çekeni ise ikincisine "Ulusal sanayiciler"in eklenmiş olması. Bilinir, sanayici burjuvazinin, ona damgasını vuran kesimidir. Kapitalizm, kapitalizm olduysa sanayici sayesinde olmuştur. Şayet Türkiye'de bir cephe içinde zikredilmeye değecek ölçüde "ulusal sanayici" bir zümre varsa, bu, toplumsal mücadelenin perspektifi açısından mutlaka hesaba katılması gereken bir olgudur. Program bir partinin kimlik kartıdır, temel belgesidir. Program'ı daha açmak iddiasında olan bir metnin sanırız Program'ı değiştirmeye hakkı yoktur. Yok broşürdeki tanım gerçeği aksettiriyorsa, o zaman Program'ı değiştirmek gerekir.

(6) Bu bölüm "ulusal demokrasi"nin parlamenter yoldan "kurulabileceğini" açık seçik iddia ediyor. "Ulusal demokrasi" devrimin ilk aşamasını oluşturduğuna göre bunun anlamı Türkiye'de demokratik halk devriminin barışçıl yoldan *gerçekleşebileceğidir. Oysa TKP Programı böyle bir ihtimal olmadığına dikkati çekiyor ve şöyle diyor:*

> *"Faşist diktatörlük devrimin barışçıl yoldan utkuya ulaşmasını büsbütün olanaksız kıldı. Parlamento faşist cuntanın bir kılıfıdır. Şimdi, parlamento dışı savaşımın hemen her biçimi, karşısında devletin silahlı güçlerini buluyor. "TKP, en küçük bir barışçıl olanağı kullanmaktan geri kalmayacak, buna karşılık yığınları, devrimin barışçıl olmayan bir yol izleyeceği konusunda kendi deneyleri temelinde aydınlatacak ve parti her türlü savaşım biçimine hazırlıklı olacaktır." (s. 29)*

Bize göre broşür Program'dan oldukça farklı bir yaklaşım getiriyor.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 69. Yılı

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden bu yana 69 yıl geçti. İşçi sınıfının iktidarı ele geçirmesiyle sosyalizmin inşasına ve giderek sınıfsız toplum kuruculuğuna yönelmesi yolunda sarfedilen engin çabalar yalnızca Sovyet halkları açısından değil, tüm insanlık açısından zengin ve emsalsiz kazanımları getirdi.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden bu yana geçen 69 yılda dünyanın ekonomik, siyasi ve ideolojik çehresi kökünden değişmiş bulunuyor. Dünyanın bu sürede geçirdiği evrimin en küçük ögelerinin dahi Ekim Devrimi ile bir bağlantısı vardır. Bugün emperyalizme karşı verilen mücadelenin başını çeken dünya sosyalist sisteminin eşsiz gücü, Ekim Devrimi'nin bir ürünüdür. Sosyalist sistemin öncülüğünde ve desteğinde yeryüzünden sömürgeciliğin temelleri sökülüp atılmış, halkların üzerindeki emperyalizme bağımlılık boyunduruğu kırılmıştır. Yine, bütün ülkelerde Ekim Devrimi'nin işaret ettiği doğrultuda işçi sınıfının mücadelesi gelişip güçlenmiştir. Ekim Devrimi'nden bu yana yaşanan süre, kapitalizmin baskı, zulüm ve insanlık düşmanı uygulamalarına karşılık, yalnızca emekçilerin değil, tüm insanların *insan* olarak gerçek değerini bulduğu sosyalizmin —Sovyet iktidarının ilk, çocukluk yıllarından başlayarak kanıtladığı kazanım ve potansiyele bakarak— halkların cazibe merkezi haline gelmesi boşuna değildir.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 69. yıldönümü SBKP 27. Kongresi'nin toplandığı ve 3. Parti Programı'nın sosyalizmin planlı ve çok yönlü yetkinleştirilmesinin, ülkenin sosyo-ekonomik gelişmesinin hızlandırılması yoluyla Sovyet toplumunun komünizme doğru daha ileri adım atmasının öngörüldüğü yeni metninin kabul edildiği bir dönemde kutlanıyor. "Öngörülen dönüşümler, Sovyet toplumunun hayatın her alanında sosyalizmin muazzam üstünlüklerini tam olarak açığa çıkaracak bir yeni aşamasını getirecektir. Böylece komünizmin en yüksek aşamasına giden yolda tarihi bir adım atılacaktır." Sovyet sosyalist devleti Ekim Devrimi'nden bu yana halklar arasında barış ve dostluğun yüce bayrağını yükseltiyor. Ekim Devrimi'nin yıldönümünde bugün Sovyetler Birliği'nin barışın en önde gelen ve güçlü savunucusu olduğu, birbirini izleyen somut ve yapıcı nükleer ve konvansiyonel silahsızlanma önerileri ile bir kere daha görülüyor.

Tüm dünya halklarının ortak güvencesini oluşturan ve coşkuyla kutlanan Büyük Ekim Devrimi'nin yıldönümünde, SBKP MK'ne, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi MK adına gönderilen mesajda şöyle deniyor:

Değerli Yoldaşlar,

İnsanlık tarihinde yepyeni bir çağı başlatan Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 69. yıldönümünde Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına yoldaşça selamlarımızı iletiriz.

İlk ve en büyük proletarya devriminden bu yana geçen 69 yılda katedilen mesafe, Marksizm-Leninizmin canlılığını kanıtlayan ve hayatın her alanında sosyalizmin muazzam potansiyelini sergileyen görkemli ilerlemeyi kucaklıyor. Sovyet halkının, öncüsü —Yüce Lenin'in Partisi— SBKP'nin rehberliğinde ulaştığı ve paylaşageldiği kazanımlar, dünya sosyalist sisteminin güçlü varoluşunda, ulusal kurtuluş hareketlerinin gücü ve birbirini izleyen zaferlerinde, uluslararası komünist ve işçi sınıfı hareketinin yadsınmaz varlığında yansıdı, yansıyor.

69 yıl sonra bugün, bilimsel-teknolojik devrimin insanın maddi-manevi zenginliklerine dev katkılarda bulunduğu çağımızda, Sovyetler Birliği dünya sosyalizminin ve dünya barışının en güçlü kalesi olarak, insanlık için gerçek tercihi bir kez daha gösteriyor.

Sovyetler Birliği'nin temsil ettiği maddi ve manevi değerlerin, nükleer savaş tehdidine karşı, ABD emperyalizminin uzaya tırmandırmaya çalıştığı silahlanma yarışına karşı, tüm insanlığın çıkarına evrensel barışı korumak ve güçlendirmek için verdiği mücadeleden daha güçlü ifadesi ne olabilir? Son olarak Reykjavik zirvesinde de görüldüğü üzere, Sovyetler Birliği uluslararası topyekün bir güvenlik sisteminin oluşturulması ve dünya üzerinde kalıcı bir barış sağlanması yolunda adım atmaya her zaman hazır ve bu adımların başlatıcısı olmuştur. Gezegenimizde milyonlarca insanın Sovyetler Birliği ve dünya sosyalist sisteminin sürekli olarak tekrarladığı barış girişimlerini neden paylaştığı ve desteklediğini anlamak güç değildir; çünkü insanlık barış ve hayattan yanadır. Sovyetler Birliği'nin barış ve silahsızlanma yolunda verdiği mücadele, gerçek hümanizmin, komünist ideolojinin hümanizminin bir ifadesidir.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 69. yıldönümünü kutlarken, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin militan selamları ve kardeşçe duygularını iletiriz.

Yaşasın Büyük Ekim Sosyalist Devrimi!
Yaşasın Marksizm-Leninizm ve Proletarya Enternasyonalizmi!
Yaşasın Barış!

kitle YAZIŞMA ADRESİ: Postfach 10 16 34, 41 Duisburg 1 — F. Almanya, Fiyatı: 50 T.L.